

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 11 juni 1943 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1943/44 jämte i ämnet väckta motioner.

1:o) **Vissa med övergången till en ny organisation av försvarsväsendets centrala förvaltning sammanhängande frågor.** I propositionen nr 235 har Kungl. Maj:t (punkt 1, sid. 1—7 av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 16 april 1943) föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att i samband med övergången till den i propositionen 1943:180 förordade organisationen av försvarsväsendets centrala förvaltning vidtaga av departementschefen i nämnda statsrådsprotokoll angivna ändringar i de personalförteckningar, som må komma att av riksdagen godkännas, ävensom att å övergångsstat överföra beställnings-(befattnings-)havare, som icke kan överflyttas till lämplig beställning (befattning) i den nya organisationen.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herrar *N. Holmström* och *Å. Holmbäck* (I:286) och den andra inom andra kammaren av herrar *E. Håstad* och *F. Kylling* (II:408), i vilka hemställts, att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 235 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala önskvärdheten av att Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till 1944 års riksdag måtte upptaga under alla förhållanden erforderliga tjänster på förslag till ordinarie stat.

Beträffande de skäl, som anförts för det motionsvis gjorda yrkandet, hänvisas till motionen I:286.

Departementschefen har i propositionen inledningsvis erinrat därom, att vissa av fjärde huvudtitelns anslag i statsverkspropositionen upptagits med allenast beräknade belopp i avbidan på avlåtande av proposition till riksdagen med förslag rörande organisationen av försvarsväsendets centrala förvaltningsverksamhet. Sedan Kungl. Maj:t den 12 mars 1943 till riksdagen avlätit proposition i nämnda ämne (nr 180), ha, framhåller departementschefen, förutsättningar erhållits för ett framläggande av definitiva medelsäskanden beträffande ifrågavarande i statsverkspropositionen med allenast beräknade belopp upptagna anslag. Därjämte föranleder förvaltningspropositionen förslag om upptagande å riksstaten för budgetåret 1943/44 av vissa

nya anslag, avsedda för under budgetåret nytillkommande förvaltningsmyndigheter, samt nya beräkningar av medelsbehovet under arméförvaltningens omkostnadsanslag i förhållande till de i statsverkspropositionen framlagda.

Beträffande övergången till den nya förvaltningsorganisationen uttalar departementschefen i huvudsak följande.

Krigsmaterielverket beräknas träda i verksamhet den 1 juli 1943. Försvarets fabriksstyrelse avses få formen av ett statligt affärsverk, men då övergången till denna organisationsform förutsätter åtskilligt förberedelsearbete, avses den nuvarande provisoriskt inrättade försvarsväsendets verkstadsnämnd skola under budgetåret 1943/44 fortsätta sin verksamhet dock från och med den 1 juli 1943 omorganiserad till ett permanent ämbetsverk, försvarets fabriksstyrelse. Detta verk förutsättes från och med den 1 juli 1944 skola erhålla karaktären av statligt affärsverk. I fråga om flygförvaltningens materielavdelning och marinförvaltningens ingenjöravdelning, vilka avdelningar redan nu äro provisoriskt organiserade, bör det få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma tidpunkten för genomförandet av den slutliga organisationen av dessa båda avdelningar. Beträffande övriga förvaltningsorgan kräver övergången till den nya organisationen viss förberedelse, enär en del av den inom de nuvarande armé-, marin- och flygförvaltningarna tjänstgörande personalen beräknas skola överflyttas till vissa av de nya ämbetsverken och utarbetandet av instruktioner och arbetsordningar tager åtskillig tid i anspråk. Med hänsyn härtill bör Kungl. Maj:t framdeles få bestämma tidpunkten för övergången till den nya organisationen. Övergången beräknas emellertid i huvudsakliga delar kunna genomföras under loppet av budgetåret 1943/44.

En följd av denna ordning för genomförandet blir, att anslag i riksstaten måste uppföras dels för de nya ämbetsverken, som ju alla förutsättas skola vara i verksamhet under någon del av nästa budgetår, dels ock för de nuvarande armé-, marin- och flygförvaltningarna. För anslagsberäkningen blir därför tidpunkten för övergången till den nya organisationen principiellt avgörande. Denna tidpunkt kan icke nu angivas utom i fråga om krigsmaterielverket och fabriksstyrelsen, vilka ämbetsverk, såsom redan angivits, skola organiseras från och med den 1 juli 1943. För övriga förvaltningsorgan böra medelsbehoven under anslagen för armé-, marin- och flygförvaltningarna beräknas från den förutsättningen, att dessa myndigheter arbeta med nuvarande organisation under första hälften av budgetåret och med den nya organisationen under andra hälften av budgetåret. Anslagen för arméns fortifikationsförvaltning, försvarets sjukvårdsförvaltning och försvarets civilförvaltning böra beräknas från förutsättningen, att dessa myndigheter börja sin verksamhet den 1 januari 1944. De från dessa utgångspunkter beräknade anslagen komma emellertid att påverkas, därest övergången till den nya organisationen skulle komma att genomföras senare eller tidigare än nyss angivits. På grund härav har det befunnits erforderligt att för nästa budgetår i fråga om de nyorganiserade förvaltningsmyndigheterna frångå principen att förelägga riksdagen definitiva avlöningsstater. I stället bör Kungl. Maj:t erhålla

riksdagens bemyndigande att fastställa dylika stater för tidrymd, under vilken vederbörande ämbetsverk beräknas vara i funktion. Dessa stater böra utformas så, att deras delposter till beloppet motsvara, vad som på ifrågavarande tidrymd belöper av det för helt budgetår beräknade medelsbehovet. För de till de olika avlöningsstaterna hänförliga personalförteckningarna, som framläggas för riksdagen, bör riksdagen lämna Kungl. Maj:t bemyndigande att bestämma, under vilken tid av budgetåret 1943/44 de olika förteckningarna skola tillämpas. Om det vid den genom en särskild organisationsnämnd, vilken tillsatts jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 2 april 1943, verkställda utredningen skulle visa sig erforderligt, bör Kungl. Maj:t äga att verkställa mindre omflyttningar de olika verken emellan av den å de nu framlagda personalförteckningarna redovisade personalen, och Kungl. Maj:t bör jämväl äga befogenhet att, därest så i undantagsfall skulle visa sig erforderligt, i samband med övergången till den nya organisationen å övergångsstat överföra ordinarie beställnings-(befattnings-)havare, som icke kan överflyttas till lämplig beställning (befattning) i den nya organisationen.

Departementschefen har vidare anmält, att chefen för finansdepartementet hade för avsikt att framlägga förslag rörande en viss omkonstruktion av de i militära avlöningsreglementet upptagna löneplanerna, i huvudsak föranledd av de förslag, som framlagts i förvaltningspropositionen, och har lämnat en i propositionen å sid. 5 intagen redogörelse för innebörden av ifrågavarande omkonstruktion. Förslag till därmed sammanhängande ändringar i militära avlöningsreglementet har sedermera genom propositionen nr 285 förelagts riksdagen.

Under erinran om vad därom anförts i förvaltningspropositionen framhåller departementschefen beträffande behovet av icke-ordinarie personal i 20:e och lägre lönegrader, att det icke är möjligt att nu framlägga slutliga beräkningar härvidlag. Därmed måste anstå, till dess de nya verken någon tid varit i verksamhet, så att personalbehovsberäkningarna kunna grundas på erfarenhetsmässiga bedömningsgrunder. Det låter sig heller icke nu bedöma, i vilken utsträckning den nu av olika anledningar ianspråkta extra personalen efter återgång till mera normala förhållanden skall behöva bibehållas. Departementschefen anger i anslutning härtill beräkningsgrunder för bedömandet av behovet av icke-ordinarie personal under budgetåret 1943/44. En överflyttning av avlöningskostnader för icke-ordinarie personal från saksanslag till avlöningsanslag finner departementschefen tills vidare böra anstå.

Nu utgående särskilda arvoden till vissa beställningshavare finner departementschefen böra i avvaktan på pågående överväganden rörande det militära arvodessystemet tills vidare bibehållas. Befattningar för pensionerad personal liksom övriga arvodesbefattningar erfordras även inom den nya förvaltningsorganisationen, och det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att, om så skulle visa sig erforderligt, besluta om överflyttande av kostnader av angiven art från en avlöningsstat till en annan liksom även att, om tvingande skäl prövas föreligga, besluta om inrättande i begränsad omfattning av ytterligare tjänster för pensionerad personal.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit skäl till erinran mot departementschefens förslag rörande ordningen och sättet för övergången till den nya organisationen för försvarsväsendets centrala förvaltning. Kungl. Maj:t bör alltså äga att bestämma tidpunkten för övergången till den nya organisationen.

I enlighet med departementschefens förslag finner utskottet det böra få ankomma på Kungl. Maj:t att för nyorganiserad förvaltningsmyndighet fastställa avlöningsstat för den tidrymd under budgetåret 1943/44, under vilken vederbörande verk kommer att vara i funktion. I anslutning härtill bör riksdagen, såsom departementschefen förordat, vidare bemyndiga Kungl. Maj:t att bestämma, under vilken tid av budgetåret 1943/44 de olika personalförteckningarna skola tillämpas, och i detta bemyndigande bör jämväl ingå befogenhet för Kungl. Maj:t att verkställa mindre omflyttningar de olika verken emellan av den å personalförteckningarna redovisade personalen ävensom att, därest så skulle i undantagsfall visa sig erforderligt, i samband med övergången till den nya organisationen till övergångsstat överföra beställnings- eller befattningshavare, som icke kan överflyttas till lämplig beställning (befattning) i den nya organisationen. I detta sammanhang vill utskottet emellertid, under hänvisning till vad utskottet i sitt utlåtande nr 2 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående organisationen av försvarsväsendets centrala förvaltning uttalat rörande anställandet av personal hos förvaltningsmyndigheterna, framhålla vikten av att i personalförteckningarna upptagna beställningar och befattningar icke tillsätts i andra fall än då behovet av desamma jämväl efter en återgång till fredsförhållanden kan anses vara klart ådagalagt. Samma återhållsamhet bör iakttagas även i fråga om inrättande av extra ordinarie tjänster och av arvodesbefattningar för pensionerad personal, vilka icke äro upptagna å nu för riksdagen framlagda personalförteckningar. Därest ny beställning (befattning) uppförts å personalförteckning eller avses skola inrättas genom beslut av Kungl. Maj:t eller vederbörande förvaltningsmyndighet, men arbetsuppgifterna i fråga hittills fullgjorts eller beräknas kunna tills vidare fullgöras av extra befattningshavare eller genom ianspråktagande av för ändamålet till militärtjänstgöring inkallad person, bör, om så utan olägenhet finnes kunna ske, denna ordning gälla, till dess tillräcklig erfarenhet vunnits rörande personalbehovet inom verket under fredsförhållanden.

Vidkommande det i de likalydande motionerna I: 286 och II: 408 gjorda yrkandet, att riksdagen skulle i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala önskvärdheten av att Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till 1944 års riksdag måtte upptaga under alla förhållanden erforderliga tjänster på förslag till ordinarie stat, framgår redan av det ovan anförda, att utskottet icke kan tillstyrka det samma. Om jämförelse göres med andra statliga verk, upptaga visserligen de nu för riksdagen framlagda personalförteckningarna för vissa av försvarets förvaltningsmyndigheter ett fåtal ordinarie befattningar i förhållande till det sammanlagda antal befattningshavare, som kan beräknas bliva under normala förhållanden erforderligt inom ifrågavarande verk, men det lämpliga antalet ordinarie befattningshavare kan bedömas först efter det den nya organisationen helt genomförts och under någon tid varit i verksamhet. Då de nya

eller omorganiserade verkens personalbehovsberäkningar för budgetåret 1944/45 således icke kunna grundas på sådan erfarenhet rörande, bland annat, arbetsuppgifternas bestående art och omfattning som är en nödvändig förutsättning för ett säkert bedömande av behovet av ordinarie befattningshavare, finner utskottet de ifrågavarande motionerna icke böra föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Vad departementschefen i övrigt anfört under ifrågavarande punkt har icke givit utskottet anledning till annat uttalande än att det synes utskottet vara önskvärt, att avlöningskostnader för viss inom förvaltningarna anställd icke-ordinarie personal, vilka även för nästa budgetår förutsättas skola belasta sakanslag, vid återgång till fredsförhållanden snarast möjligt överföras till avlöningsanslag.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

a) att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att i samband med övergången till den i första särskilda utskottets utlåtande nr 2 angivna organisationen av försvarsväsendets centrala förvaltning vidtaga av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 16 april 1943 angivna ändringar i de personalförteckningar, som må komma att av riksdagen godkännas, ävensom att å övergångsstat överföra beställnings-(befattnings-)havare, som icke kan överflyttas till lämplig beställning (befattning) i den nya organisationen;

b) att motionerna I: 286 och II: 408 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

2:o) **Ordnandet av befälsförhållandena inom VI. militärområdet m. m.** I propositionen nr 235 (punkt 2, sid. 7—10) har departementschefen anmält, att chefen för armén den 22 januari 1943 framlagt resultatet av en verkställd utredning angående befälsförhållandena i Övre Norrland, till vilken fråga slutlig ställning icke kunde tagas i samband med 1942 års riksdags beslut angående den fortsatta utbyggnaden och organisationen av landets försvarskrafter.

Den av arméchefen gjorda utredningen hade ådagalagt, att ett av 1941 års försvarsutredning väckt förslag om förflyttning av VI. militärbefälsstaben från Boden till annan ort icke borde komma till stånd. En förläggning av staben till Luleå skulle nämligen medföra allt för stora kostnader på grund av att en förläggning dit nödvändiggjorde uppförande av tjänstebostäder för stabens personal, och en förflyttning till Umeå kunde icke anses lämplig med hänsyn till militärbefälhavarens operativa uppgifter. Arméchefen hade därför förordat, att militärbefälsstaben måtte förläggas till Boden, och avgivit förslag till ordnandet av befälsförhållandena inom VI. militärområdet.

Departementschefen har för egen del tillstyrkt, att militärbefälsstaben kvarbliver i Boden, och att befälsförhållandena inom ifrågavarande militärområde ordnas i huvudsaklig överensstämmelse med arméchefens förslag. Detta innebär, bland annat, att kommandanten i Bodens fästning skall fungera jämväl

såsom ställföreträdande militärbefälhavare och att han i fred skall vara försvarsområdesbefälhavare i Bodens och Luleå försvarsområden ävensom att en befattning som ställföreträdande försvarsområdesbefälhavare i nämnda områden inrättas. För att ernå större enhetlighet med avseende å verksamheten inom militärområdets samtliga försvarsområden avses befälsförhållandena skola ordnas på så sätt, att i Bodens försvarsområde försvarsområdesbefälhavarens uppgifter fullgöras, under militärbefälhavaren, av kommandanten i Bodens fästning med biträde av ställföreträdande försvarsområdesbefälhavaren, under det att i Luleå försvarsområde motsvarande uppgifter självständigt handhas av ställföreträdande försvarsområdesbefälhavaren enligt de grunder, som gälla för försvarsområdesbefälhavare i allmänhet. Härvid förutsättes, att ställföreträdande försvarsområdesbefälhavaren även inom Bodens försvarsområde kommer att tämligen självständigt handhava verksamheten särskilt i vad avser frivilligt försvarsarbete och därmed sammanhängande utbildningsfrågor. Närmare reglerande av dessa spörsmål har ansetts böra ske instruktionsvägen.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det förslag rörande ordnandet av befälsförhållandena inom VI. militärområdet m. m., som departementschefen förordat i anslutning till den av chefen för armén i ärendet verkställda utredningen.

B. Centrala förvaltningsmyndigheter.

Arméförvaltningen.

3:o) **Arméförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t hade i statsverkspropositionen (punkten 3) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Arméförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1943/44 beräkna ett förslagsanslag av 1,200,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 235 (sid. 10—16) föreslagit riksdagen att

dels besluta, att från den för arméförvaltningen fastställda personalförteckningen skall uteslutas en å övergångsstat uppförd befattning för kansli-skrivare;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att bestämma, för vilken tid av budgetåret 1943/44 den sålunda ändrade personalförteckningen skall tillämpas;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arméförvaltningen, att tillämpas från och med budgetåret 1943/44 tills vidare under tid, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels godkänna av departementschefen föreslagen personalförteckning för arméförvaltningen enligt dess i propositionen 1943:180 angivna organisation, att tillämpas tills vidare från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för arméförvaltningen enligt dess i propositionen 1943:180 angivna organisation, att tillämpas under budgetåret 1943/44 från och med den tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels ock till Arméförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 731,000 kronor.

Arméförvaltningens avlöningsanslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 1,129,000 kronor.

För nästa budgetår beräknar departementschefen medelsbehovet under avlöningsanslaget med tillämpning av de principer, som angivits inledningsvis under punkten 1:o), d. v. s. att ämbetsverket skall bibehålla sin nuvarande organisation under första hälften av budgetåret 1943/44, medan det skall vara organiserat på sätt i förvaltningspropositionen förordats under den andra hälften av budgetåret.

I personalförteckningen för arméförvaltningen i dess nuvarande organisation föreslås för nästa budgetår allenast den förändringen, att en av de å övergångsstat uppförda befattningarna för kansliskrivare skall utgå på grund av uppkommen vakans. För bestridande av registratorsgöromålen å arméförvaltningens tygdepartement beräknas i stället för denne avgångne befattningshavare, i enlighet med tidigare fattat principbeslut, en arvodesbefattning för pensionerad officer, och beräknas medelsbehovet under de olika posterna i avlöningsstaten i anslutning till dessa förändringar. I övrigt föreslås, bortsett från kostnadsökningar på grund av löneklassuppflyttningar, inga ändringar i personalförteckningen eller avlöningsstaten.

Medelsbehovet under första hälften av budgetåret 1943/44 beräknas till i runt tal 566,000 kronor.

Den för arméförvaltningen i dess nya organisation av departementschefen förordade personalförteckningen upptager de befattningar, som beräknats i förvaltningspropositionen. Vid angivande i personalförteckningen av lönegrad har departementschefen använt de beteckningar, som chefen för finansdepartementet förordat i den i punkten 1:o) ovan omförmälda propositionen (nr 285) med förslag till vissa ändringar i, bland andra, det militära avlöningsreglementet. Sålunda upptages å den nya arméförvaltningens personalförteckning den nytillkommande befattningen för ämbetsverkets souschef, vilken hänföres till lönegraden Ob 5 (i förvaltningspropositionen benämnd Ob 3 a), och som är avsedd skola tillsättas med endera av cheferna för intendentur- eller tygavdelningarna, vilken därvid har att frånträda den honom i egenskap av avdelningschef tillkommande lönen såsom generalintendent respektive generalfälttygmästare i den nya lönegraden Ob 4 (hitills och i förvaltningspropositionen benämnd Ob 3).

De arvoden och särskilda ersättningar, som under innevarande budgetår utgått till vissa befattningshavare vid tyg- och intendenturdepartementen, beräknas bliva erforderliga även inom den nya organisationen, och härutöver tillkommer, såsom ovan framhållits, 1 pensionerad officer, Oa 10. Kostna-

dena för den icke-ordinarie personal, som avlönas med anlåtande av avlöningsanslaget, beräknas av departementschefen till, för helt år, 45,000 kronor.

För andra halvåret av nästa budgetår beräknas avlöningskostnaderna till ett belopp av 165,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot departementschefens förslag rörande personalförteckningarna för arméförvaltningen eller mot beräkningen för nästa budgetår av förevarande anslag, får hemställa,

att riksdagen må

a) besluta, att från den för arméförvaltningen fastställda personalförteckningen skall uteslutas en å övergångsstat uppförd befattning, för kansliskrivare;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att bestämma, för vilken tid av budgetåret 1943/44 den sålunda ändrade personalförteckningen skall tillämpas;

c) godkänna följande avlöningsstat för arméförvaltningen, att tillämpas från och med budgetåret 1943/44 tills vidare under tid, som må av Kungl. Maj:t bestämmas:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	477,300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	375,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	331,800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	170,600
	Summa kronor	1,354,700

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor	222,000
	Nettoutgift kronor	1,132,700;

d) godkänna följande personalförteckning för arméförvaltningen enligt dess i första särskilda utskottets utlåtande nr 2 angivna organisation, att tillämpas tills vidare från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas:

Personalförteckning.

Beställning (Befattning)		Lönegrad
	Tjänstemän å ordinarie stat.	
	<i>Militär personal.</i>	
1 souschef		Ob 5
	<i>Civil personal.</i>	
1 överingenjör		C 8
1 krigsråd		A 30

Beställning (Befattning)	Lönegrad
1 sekreterare.....	A 26
1 sekreterare.....	A 24
1 bokhållare	A 21
1 kontorist.....	A 9
3 expeditivsvakter	A 5
4 kontorsbiträden	A 4
Tjänstemän å övergångsstat.	
1 ombudsman	A 26
1 bokhållare	A 21
1 kansliskrivare	A 11
Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.	
1 notarie	Eo 21

e) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för arméförvaltningen enligt dess i första särskilda utskottets utlåtande nr 2 angivna organisation, att tillämpas under budgetåret 1943/44 från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

f) till *Arméförvaltningen: Avlöningar* för budgetåret 1943/44, anvisa ett förslagsanslag av 731,000 kronor.

4:o) **Arméförvaltningen: Omkostnader.** I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (fjärde huvudtiteln, punkten 4) att till Arméförvaltningen: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 192,000 kronor eller samma belopp som anvisats för budgetåret 1942/43.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 235 (sid. 16 och 17) — med ändring av det i statsverkspropositionen framlagda förslaget — föreslagit riksdagen att till Arméförvaltningen: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 145,000 kronor.

Den av departementschefen i propositionen nr 235 framlagda beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag utgår från att arméförvaltningens omorganisation skall genomföras den 1 januari 1944. Medelsbehovet för första hälften av budgetåret beräknas enligt samma grunder som för innevarande budgetår till 96,000 kronor, och omkostnaderna för det omorganiserade ämbetsverket beräknas till ett belopp av 50,000 kronor för andra hälften av budgetåret 1943/44, eller tillsammans i runt tal 145,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arméförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 145,000 kronor.

Utskottet.

Arméns fortifikationsförvaltning.

5:o) **Arméns fortifikationsförvaltning: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 235 (sid. 17—19) föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för arméns fortifikationsförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för arméns fortifikationsförvaltning, att tillämpas under budgetåret 1943/44 från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels ock till Arméns fortifikationsförvaltning: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 80,800 kronor.

Vid beräkningen av arméns fortifikationsförvaltnings avlöningsanslag har departementschefen förutsatt, att arméförvaltningens nuvarande fortifikationsstyrelse skall utbrytas ur arméförvaltningen till ett särskilt ämbetsverk — i avvaktan på organiserandet av försvarets fortifikationsförvaltning — samtidigt med övergången till en ny organisationsform beträffande arméförvaltningen i övrigt. Medelsbehovet beräknas alltså av departementschefen för tiden 1 januari—30 juni 1944.

Departementschefen räknar med att den omständigheten att fortifikationsstyrelsen skall utbrytas till ett särskilt ämbetsverk icke skall medföra några ändringar beträffande den nu för styrelsen beräknade civila ordinarie personalen eller i fråga om de arvoden som enligt Kungl. Maj:ts medgivande utgå till inom styrelsen verksam personal. Avlöningskostnaderna för icke-ordinarie personal, nu omkring 22,500 kronor, beräknas behöva ökas till 40,000 kronor på grund av ofrånkomlig utökning av antalet befattningshavare. Med de principer för anslagsberäkningen, för vilka redogörelse lämnats ovan under punkten 1:o), har departementschefen uppskattat medelsbehovet under förvarande anslag till 80,800 kronor.

Departementschefen har förutsatt, att kostnaderna för det inom styrelsen inrättade byggnadskontoret jämväl under nästkommande budgetår skola bestridas från vederbörliga för byggnadsföretag beviljade anslag.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört, får hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för arméns fortifikationsförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas:

Befattning	Personalförteckning	Lönegrad
	Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 krigsråd		A 30
1 sekreterare och kamrerare		A 24

Befattning	Lönegrad
1 notarie	A 21
1 bokhållare	A 21
1 expeditionsvakt.....	A 5
1 kontorsbiträde	A 4
Tjänsteman å övergångsstat.	
1 kansliskrivare.....	A 11;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för arméns fortifikationsförvaltning, att tillämpas under budgetåret 1943/44 från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

c) till *Arméns fortifikationsförvaltning*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 80,800 kronor.

6:o) **Arméns fortifikationsförvaltning: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (propositionen nr 235, sid. 19) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arméns fortifikationsförvaltning*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 15,000 kronor.

Försvarets sjukvårdsförvaltning.

7:o) **Försvarets sjukvårdsförvaltning: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (propositionen nr 235, sid. 19—23) att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för försvarets sjukvårdsförvaltning, att tillämpas från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för försvarets sjukvårdsförvaltning, att tillämpas under budgetåret 1943/44 från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels ock till Försvarets sjukvårdsförvaltning: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 101,000 kronor.

Den av departementschefen förordade personalförteckningen ansluter sig till det i förvaltningspropositionen framlagda förslaget, och kostnaderna för löner för den å förteckningen uppförda personalen beräknas uppgå till, för helt år, 104,000 kronor. Generalläkaren har hänförts till den nya lönegraden Cb 5 (i förvaltningspropositionen benämnd Cb 3 a). Anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, beräknas för 3 arvoden till pensionerade officerare, löneklassen Oa 10, och 1 arvode till en pensionerad underofficer, löneklassen Uo 7. Vidare beräknas under denna post medel för arvode, 2,000 kronor, till den apotekare, som förestår läkemedelsavdelningen, för ersättningar för med tandvården sammanhängande göromål, 3,600 kronor,

samt för det vetenskapliga råd, som skall stå till sjukvårdsförvaltningens förfo-
gande, eller för annan expertis, 8,000 kronor. Anslagsbehovet under posten be-
räknas i enlighet härmed av departementschefen till, för helt år, 47,600 kronor,
och inkomsterna av pensionsmedel uppskattas till 25,300 kronor. Anslagsposten
för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal beräknas till 46,000 kronor,
vilket innebär en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 22,000
kronor, varav 16,000 kronor avses för bestridande av arvoden till 2 extra läkare
inom förvaltningen och 6,000 kronor beräknas erforderliga för tillgodoseende
av behovet av icke-ordinarie personal inom det nya ämbetsverket.

Enligt angivna beräkningsgrunder har departementschefen funnit sjukvårds-
förvaltningens avlöningsanslag böra uppföras i riksstaten med ett belopp av
101,000 kronor för budgetåret 1943/44 och har därvid utgått från att ämbets-
verket skall komma att organiseras från och med den 1 januari 1944.

Utskottet.

Beräkningen av förevarande anslag har icke givit utskottet anledning till
erinran.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för försvarets sjuk-
vårdsförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med tid-
punkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas:

Personalförteckning.

Beställning (Befattning)	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
<i>Civilmilitär personal.</i>	
1 generalläkare.....	Cb 5
1 byråöverläkare.....	Ca 30
3 förste byråläkare	Ca 28
1 andre byråläkare	Ca 26
<i>Civil personal.</i>	
1 byrådirektör	A 26
1 notarie	A 21
1 kanslibitråde	A 7
1 kontorsbiträde	A 4
Tjänsteman å övergångsstat.	
1 kanslibitråde	A 7
Extra ordinarie tjänsteman i högre lönegrad än 20.	
1 revisor	Eo 21

Anm. Revisorstjänsten må icke utan Kungl. Maj:ts medgivande till-
sättas.

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för
försvarets sjukvårdsförvaltning, att tillämpas under budgetåret
1943/44 från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t be-
stämmas;

c) till *Försvarets sjukvårdsförvaltning: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 101,000 kronor.

8:o) **Försvarets sjukvårdsförvaltning: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (propositionen nr 235, sid. 23) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarets sjukvårdsförvaltning: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

Försvarets civilförvaltning.

9:o) **Försvarets civilförvaltning: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (propositionen nr 235, sid. 23—27) att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas under budgetåret 1943/44 från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels medgiva, att den å avlöningsstaten för statskontoret för budgetåret 1943/44 uppförda delposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må överskridas med högst 10,000 kronor;

dels ock till Försvarets civilförvaltning: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 532,500 kronor.

I enlighet med det i förvaltningspropositionen framlagda förslaget har departementschefen å personalförteckningen för försvarets civilförvaltning uppfört en generaldirektörsbefattning i lönegraden C 12 för ämbetsverkets chef. Vidare har å förteckningen upptagits den personal, som enligt nu gällande fredsstater avses för arméförvaltningens civila departement och som kan överföras från marin- och flygförvaltningarnas civila organ. Den därutöver för verket erforderliga personalen har i avvaktan på vidare erfarenhet ansetts böra vara icke-ordinarie, och å personalförteckningen ha uppförts de befattningar, som beräknats skola vara extra ordinarie tjänster i högre lönegrad än 20. Departementschefen har i detta sammanhang erinrat om sitt i förvaltningspropositionen gjorda uttalande, att det pågående arbetet med utbyggandet av landets försvarskrafter samt ökningen av övningstiden kommer att avspegla sig även i den på förvaltningsorganen belöpande arbetskvantiteten. Departementschefen har dock ansett, att det icke nu är möjligt att tillförlitligt beräkna, i vad mån den personalökning, som under beredskapstiden måst av dessa anledningar ske, bör bli bestående jämväl i fredstid.

Lönekostnaderna för den å civilförvaltningens personalförteckning redovisade ordinarie personalen ha av departementschefen uppskattats till, för helt år, 437,400 kronor.

Kostnaderna för löner till icke-ordinarie personal ha beräknats, för helt

år, till 485,000 kronor, varav för personal, som uppförts å personalförteckningen, 108,000 kronor och för personal i lägre lönegrad än 21, som överföres från de tre försvarsgrensförvaltningarnas nuvarande civilorgan, 365,000 kronor samt för vikariats- och övertidsersättningar 12,000 kronor.

I detta sammanhang har departementschefen erinrat om det i förvaltningspropositionen framlagda förslaget om överflyttning av ärendena rörande pension åt reservstats- och reservpersonalen till statskontoret. Detta betingar en förstärkning av statskontorets arbetskrafter med en förste amanuens och ett kanslibitråde, och med anledning härav har departementschefen hemställt om utverkande av riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att med högst 10,000 kronor överskrida den i statskontorets avlöningsanslag för budgetåret 1943/44 ingående anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal.

Under civilförvaltningens avlöningsanslag har departementschefen jämväl beräknat medel för bestridande av nu utgående arvoden till en portvakt vid arméförvaltningens ämbetshus och till ett biträde vid arméförvaltningens arkiv, tillhopa 1,236 kronor.

Kostnaderna för rörligt tillägg hava av departementschefen beräknats till, för helt år, 141,364 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under civilförvaltningens avlöningsanslag för helt budgetår har sålunda beräknats till 1,065,000 kronor och för den del av budgetåret 1943/44, som verket beräknats vara i funktion eller tiden 1 januari—30 juni 1944, till 532,500 kronor.

Utskottet.

Under erinran om vad utskottet anfört i sitt utlåtande nr 2 rörande revisionsbyråns i civilförvaltningen personaluppsättning och under punkten 1:o) i detta utlåtande i fråga om tillsättandet av nya befattningar får utskottet tillstyrka departementschefens förslag under förevarande punkt liksom det äskade anslagsbeloppet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för försvarets civilförvaltning, att tillämpas tills vidare från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 generaldirektör	C 12
3 krigsråd	A 30
1 sekreterare	A 26
4 revisionskommissarier	A 26
1 sekreterare	A 24
1 pensionskamrerare	A 24
2 kamrerare	A 24
4 notarier	A 21

Befattning	Lönegrad
15 revisorer	A 21
1 kassör	A 15
1 kansliskrivare	A 11
11 kanslibiträden	A 7
1 förste expeditionsvakt	A 7
1 förrådsförman	A 7
2 expeditionsvakter	A 5
13 kontorsbiträden	A 4

Tjänsteman å övergångsstat.

1 registrator	A 21
---------------------	------

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

1 byrådirektör	Eo 28
1 advokatfiskal	Eo 28
3 sekreterare	Eo 26
1 revisionskommissarie	Eo 26
2 förste revisorer	Eo 24
1 biträdande advokatfiskal	Eo 24
2 notarier	Eo 21
2 revisorer	Eo 21;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för försvarets civilförvaltning, att tillämpas under budgetåret 1943/44 från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

c) medgiva, att den å avlöningsstaten för statskontoret för budgetåret 1943/44 uppförda delposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må överskridas med högst 10,000 kronor;

d) till *Försvarets civilförvaltning: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 532,500 kronor.

10:o) **Försvarets civilförvaltning: Omkostnader.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (propositionen nr 235, sid. 27) får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Försvarets civilförvaltning: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

Marinförvaltningen.

11:o) **Marinförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t hade i statsverkspropositionen (fjärde huvudtiteln, punkten 5) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Marinförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1943/44 beräkna ett förslagsanslag av 575,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 235 föreslagit riksdagen (sid. 27—34) att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att bestämma, för vilken tid av budgetåret 1943/44 den för innevarande budgetår fastställda personalförteckningen skall tillämpas;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas från och med budgetåret 1943/44 tills vidare för tid, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels godkänna av departementschefen föreslagen personalförteckning för marinförvaltningen enligt dess i propositionen 1943:180 angivna organisation, att tillämpas tills vidare från och med den tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för marinförvaltningen enligt dess i propositionen 1943:180 angivna organisation, att tillämpas under budgetåret 1943/44 från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels ock till Marinförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 454,000 kronor.

Marinförvaltningens avlöningsanslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 536,000 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att den för innevarande budgetår gällande personalförteckningen för marinförvaltningen skall gälla oförändrad för den tid under budgetåret 1943/44, under vilken ämbetsverket kommer att bibehållas i sin nuvarande organisation.

I fråga om den i avlöningsstaten ingående anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar har departementschefen för nästa budgetår beräknat dels en ökning med, för helt år, 10,200 kronor till följd av att kostnader tillkomma för två arvodesbefattningar för pensionerade underofficerare, dels ock en minskning med 468 kronor, vilket belopp tidigare utgått såsom arvode till en portvakt men som indragits, sedan marinens nya ämbetsbyggnad tagits i bruk. Kostnaderna för den ena av de båda nämnda arvodesbefattningarna ha tidigare belastat marinens anslag till avlöningar till personal å övergångsstat. Den andra befattningen är ny och avsedd för en uppbördsman vid centrala torpedförrådet. I övrigt har departementschefen icke beräknat någon ändring i marinförvaltningens avlöningsstat för den del av budgetåret 1943/44, varunder marinförvaltningen kommer att fungera enligt nuvarande organisation. Medelsbehovet för denna del av budgetåret har beräknats till i avrundat tal 270,000 kronor.

Medelsbehovet under marinförvaltningens avlöningsanslag för den del av budgetåret 1943/44, under vilken ämbetsverket kommer att vara i funktion med den i förvaltningspropositionen föreslagna organisationen, har av departementschefen beräknats till i avrundat tal 184,000 kronor. Personalbehovet för den nya marinförvaltningen har härvid beräknats enligt i förvaltningspropositionen framlagda förslag, vilket innebär, bland annat, följande.

Den nya befattningen såsom souschef vid marinförvaltningen, vilken befattning skall kunna besättas med militär, civilmilitär eller civil innehavare, har av departementschefen uppförts i den nya personalförteckningen för marinförvaltningen i någon av lönegraderna Ob 5 (i förvaltningspropositionen benämnd Ob 3 a), Cb 5 (i nyssnämnda proposition benämnd Cb 3 a) eller C 12. Den i gällande personalförteckning för amiralitetet uppförda beställningen för chefen för marinförvaltningen skall i stället indragas.

En ny beställning för 1 kommandörkapten av 2. graden eller major, avsedd för sektionschef å vapenavdelningens artilleritekniska byrå, har vidare uppförts å marinförvaltningens personalförteckning. Övriga militära och civilmilitära beställningshavare, vilka enligt i förvaltningspropositionen framlagda förslag skola inneha befattningar eller tjänstgöra i den omorganiserade marinförvaltningen, ha av departementschefen uppförts å vederbörliga personalförteckningar för marinen. Sålunda ha å flottans personalförteckning beräknats, bland andra, en kommandör i lönegraden Ob 2 för befattningen såsom chef för marinförvaltningens vapenavdelning och en kommandörkapten av 1. graden, lönegraden Oa 5, för befattningen såsom chef för nämnda avdelnings artilleribyrå.

Den för marinförvaltningen avsedda civila personal, som skall upptagas å för riksdagen framlagd personalförteckning, har av departementschefen uppförts å marinförvaltningens förteckning. Den nuvarande befattningen för marinöverkommissarie har härvid placerats å övergångsstat och en amiralitetsrådsbefattning nyuppförts å personalförteckningen, vilken nya befattning dock icke skall tillsättas, så länge den nuvarande marinöverkommissarien kvarstår i tjänst. Vidare ha å personalförteckningen upptagits de av marinförvaltningens å nuvarande förteckning uppförda civila befattningar, vilka icke i samband med omorganisationen skola överföras till andra förvaltningar, därvid dock marinkassörsbefattningen i lönegraden A 21 ersatts med en befattning för revisor i samma lönegrad och en vakant kansliskrivarebefattning i lönegraden A 11 utbytt mot en kanslibiträdesbefattning i lönegraden A 7. Slutligen ha å personalförteckningen uppförts två nya befattningar för extra ordinarie tjänstemän, nämligen en sekreterarebefattning i lönegraden Eo 24, avsedd för ingenjöravdelningen, och en notariebefattning i lönegraden Eo 21, avsedd för vapenavdelningen.

Departementschefens förslag rörande personalförteckning och avlöningsstat för marinförvaltningen för den del av budgetåret 1943/44, varunder ämbetsverket skall bibehålla sin nuvarande organisation, har icke givit utskottet anledning till någon erinran.

Vidkommande departementschefens förslag i fråga om sättet för tillgodo-seende av marinförvaltningens personalbehov efter genomförd omorganisation har utskottet uppmärksammat, att såväl befattningen såsom chef för vapenavdelningen som befattningen såsom chef för denna avdelnings artilleribyrå har beräknats skola tillsättas med officerare, uppförda å personalförteckningen för flottan, nämligen med en kommandör i lönegraden Ob 2

Utskottet.

respektive en kommandörkapten av 1. graden (lönegraden Oa 5). Då det enligt utskottets uppfattning under vissa förhållanden kan vara lämpligt att tillsätta den sistnämnda befattningen med officer ur kustartilleriet, finner sig utskottet i syfte att möjliggöra en sådan anordning böra föreslå riksdagen att å marinförvaltningens personalförteckning uppföra en särskild beställning i lönegraden Oa 5 för kommandörkapten av 1. graden eller överstelöjtnant, avsedd för befattningen såsom chef för artilleribrån i marinförvaltningens vapenavdelning. I anslutning härtill kommer utskottet i samband med behandlingen av personalförteckningen för flottan att föreslå, att det av departementschefen beräknade antalet beställningar för kommandörkapten av 1. graden minskas med 1.

I övrigt har departementschefens förslag under nu förevarande punkt icke givit utskottet anledning till någon erinran.

Till följd av att en ny beställningshavare i lönegraden Oa 5, vid bifall till utskottets ovan framförda förslag, tillkommer å marinförvaltningens personalförteckning, borde det av departementschefen beräknade anslaget till marinförvaltningens avlöningar ökas med avlöningskostnaderna för denne beställningshavare. Utskottet har dock icke funnit detta vara oundgängligen erforderligt i nu förevarande sammanhang, enär den för nästa budgetår av departementschefen beräknade avlöningsstaten för den omorganiserade marinförvaltningen icke är definitiv utan det skall få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa ny sådan stat i samband med att Kungl. Maj:t bestämmer tidpunkten för övergången till den nya organisationen. Utskottet har alltså icke funnit tillräckliga skäl vara för handen att föreslå uppräknig av det av departementschefen beräknade anslaget till marinförvaltningens avlöningar och kommer ej heller att föreslå minskning av marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., ehuru antalet kommandörkapten av 1. graden å flottans stat i förhållande till departementschefens beräkningar föreslås skola minskas med 1.

Under återopande av det sålunda anförda får utskottet hemställa,
att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att bestämma, för vilken tid av budgetåret 1943/44 den för innevarande budgetår fastställda personalförteckningen för marinförvaltningen skall tillämpas;

b) godkänna följande avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas från och med budgetåret 1943/44 tills vidare för tid, som må av Kungl. Maj:t bestämmas:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	190,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	152,400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	204,500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	76,100
	<u>Summa</u>	<u>kronor 623,000</u>

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, *förslagsvis*..... kronor 83,600
 Nettoutgift kronor 539,400;

c) godkänna följande personalförteckning för marinförvaltningen enligt dess i första särskilda utskottets utlåtande nr 2 angivna organisation, att tillämpas tills vidare från och med den tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas:

Beställning (Befattning)	Personalförteckning.	Lönegrad
	Tjänstemän å ordinarie stat.	
	<i>Militär, civilmilitär eller civil personal.</i>	
1 souschef	Ob 5, Cb 5 eller C 12	
	<i>Militär personal.</i>	
1 kommandörkapten av 1. graden eller överstelöjtnant..	Oa 5	
1 kommandörkapten av 2. graden eller major.....	Oa 4	
	<i>Civil personal.</i>	
1 amiralitetsråd	A 30	
<i>Anm. Må ej tillsättas så länge den nuvarande marinöverkommissarien kvarstår i tjänst.</i>		
1 kemist	A 27	
1 kamrerare	A 26	
1 sekreterare	A 24	
1 revisor och bokhållare	A 21	
1 revisor	A 21	
1 notarie	A 21	
2 kansliskrivare	A 11	
2 kanslibiträden	A 7	
1 förste expeditionsvakt	A 7	
3 expeditionsvakter	A 5	
5 kontorsbiträden	A 4	
	Tjänstemän å övergångsstat.	
1 marinöverkommissarie	B 1	
1 andre kemist	A 22	
	Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.	
1 sekreterare	Eo 24	
1 notarie	Eo 21;	

d) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för marinförvaltningen enligt dess i första särskilda utskottets utlåtande nr 2 angivna organisation, att tillämpas under budget-

året 1943/44 från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

e) till *Marinförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 454,000 kronor.

12:o) **Marinförvaltningen: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen (fjärde huvudtiteln, punkt 6, sid. 10—13) framlagda förslag, vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 95,000 kronor, föranledd av dels överförande till marinförvaltningens förevarande anslag av kostnader av expensers natur för alla de marina myndigheterna i marinens nya ämbetsbyggnad dels ökade bränslekostnader till följd av inflyttningen i nämnda byggnad, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Marinförvaltningen*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 325,000 kronor.

Flygförvaltningen.

13:o) **Flygförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t hade i statsverkspropositionen (fjärde huvudtiteln, punkten 7) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Flygförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 beräkna ett förslagsanslag av 330,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i förenämnda proposition nr 235 föreslagit riksdagen (sid. 34—42) att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för flygförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1943/44 för tid, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels godkänna av departementschefen föreslagen avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1943/44 för tid, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för flygförvaltningen enligt dess i propositionen 1943: 180 angivna organisation, att tillämpas tills vidare från och med den tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för flygförvaltningen enligt dess i propositionen 1943: 180 angivna organisation, att tillämpas under budgetåret 1943/44 från och med den tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels ock till *Flygförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 422,000 kronor.

Flygförvaltningens avlöningsanslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 283,000 kronor.

Liksom i fråga om arméförvaltningen och marinförvaltningen har departementschefen för nästa budgetår funnit sig böra för flygförvaltningen förorda två personalförteckningar, den ena avsedd för den del av budgetåret, under vilken ämbetsverket — med viss av departementschefen angiven modifikation för materielavdelningen — avses vara organiserat på samma sätt som nu, och den andra för flygförvaltningen enligt dess nya organisatiton. Den ifrågasvarande modifikationen innebär, att den av departementschefen för förra delen av budgetåret 1943/44 förordade personalförteckningen för flygförvaltningen är upprättad med utgångspunkt från att omorganisationen av flygförvaltningen, såvitt avser dess materielavdelning, skall kunna i personalhänseende genomföras redan från och med den 1 juli 1943.

I fråga om materielavdelningen har i förvaltningspropositionen föreslagits, att chefen för avdelningen, nu en överste i lönegraden Oa 6 med särskilt arvode, skulle, om han är militär, vara en överste, hänförd till lönegraden Ob 2 med ett tilläggsarvode av 1,000 kronor. I avdelningen har jämväl avsetts skola ingå en flygöverdirektör, lönegrad Cb 2, vilken förutsatts kunna förordnas till chef för avdelningen. Skulle flygöverdirektören förordnas till chef, har förutsatts, att en militär ställföreträdare skall finnas, nämligen en överste i lönegraden Oa 6. Med hänsyn till den tidigare omförmälda omkonstruktionen av löneplanen Ob, innebärande, bland annat, att den nya lönegraden Ob 3 kommer att upptaga ett lönebelopp av 17,000 kronor, har departementschefen nu förordat den jämkningen i förhållande till det i förvaltningspropositionen framlagda förslaget beträffande löneförmånerna till den militäre beställningshavare, som förordnas till chef för materielavdelningen, att denne inplaceras i den nya lönegraden Ob 3 och sålunda erhåller i grundlön 17,000 kronor i stället för i lön 16,000 kronor och i tilläggsarvode 1,000 kronor. Härigenom förebygges, att den militäre chefen erhåller mindre förmånlig ställning i pensionsavseende än flygöverdirektören, vilken kommer att hänföras till den nya lönegraden Cb 3, som får ett lönebelopp av 17,000 kronor eller samma belopp som hittillsvarande lönegraden Cb 2.

I förvaltningspropositionen har vidare föreslagits, att chefskapet för verkstadsbyrån skall uppehållas av en befattningshavare i lönegrad C 8 (tjänstetitel verkstadsdirektör) samt att chefen för anskaffningsbyrån skall vara en civil befattningshavare, hänförd till lönegraden C 10 (tjänstetitel anskaffningschef). Båda dessa befattningar hava av departementschefen uppförts å personalförteckningen för flygförvaltningen. — I övrigt har följande personal beräknats för uppehållande av chefsbefattningar inom materielavdelningen, nämligen 1 överste eller överstelöjtnant, chef för flygplansbyrån, 2 överstelöjtnanter, chefer för inspektionskontoret och försökscentralen, 1 överstelöjtnant, chef för utrustningsbyrån, 1 flygdirektör av 1. graden, chef för motorbyrån, samt 1 flygdirektör av 2. graden, chef för normaliebyrån. För befattningen som chef för flygplansbyrån förutsattes dock alternativt en flygdirektör av 1. graden kunna ifrågakomma, för befattningen som chef för utrustningsbyrån alternativt en flygdirektör av 2. graden samt för befattningen som chef för normaliebyrån alternativt en civil byråchef i

lönegraden Eo 30. Samtliga dessa befattningar ha för ernående av överskådlighet rörande personalläget synts departementschefen böra redovisas å personalförteckningen för flygförvaltningen. — Slutligen har i förvaltningspropositionen föreslagits inrättande av en befattning i lönegraden Eo 30 för chefen för centralförrådsorganisationen (tjänstetitel förrådsdirektör). Jämväl denna befattning har av departementschefen upptagits på personalförteckningen för flygförvaltningen.

Ovan angivna personal har alltså av departementschefen uppförts på den personalförteckning för flygförvaltningen, som är avsedd att tillämpas under förra delen av budgetåret 1943/44.

I övrigt har departementschefen å denna personalförteckning för flygförvaltningen uppfört samma personal som den, vilken under innevarande budgetår är upptagen å densamma, därvid dock kassörsbefattningen i lönegraden A 11 överflyttats till övergångsstat, medan 1 kansliskrivarebefattning i samma lönegrad tillkommit, vilken sistnämnda befattning likväl icke skall tillsättas, så länge den å övergångsstat uppförde kassören kvarstår i tjänst.

Den av departementschefen framlagda personalförteckningen för flygförvaltningen efter genomförd omorganisation innebär i förhållande till den för förra delen av budgetåret 1943/44 förordade förteckningen följande ändringar.

En befattning för souschef tillkommer, och denna, som skall kunna tillsättas med antingen militär eller tekniker, hänföres till lönegraderna Ob 5, Cb 5 eller C 12 (i förvaltningspropositionen benämnda Ob 3 a, Cb 3 a eller C 12). Av de å personalförteckningen för förra hälften av budgetåret 1943/44 uppförda civila befattningshavarna ha följande avförts från den nya personalförteckningen, enär de förutsatts överflyttade till försvarets civilförvaltning, nämligen 1 revisionskommissarie i lönegraden A 26, 1 sekreterare i A 24, 1 revisor i A 21, 1 kanslibitråde i A 7, 1 kontorsbiträde i A 4 och 1 revisor i Eo 21. I övrigt innebär den nya personalförteckningen, att byråchefsbefattningen i lönegraden A 30 ändrats till krigsrådsbefattning i samma lönegrad och att befattningen såsom sekreterare och ombudsman i lönegraden A 26 ändrats till sekreterarbefattning i samma lönegrad.

I förhållande till den i 1942 års försvarsbeslut för budgetåret 1943/44 beräknade personalstaten för flygvapnet innebär den nya personalförteckningen för flygförvaltningen, att den militära personalen ökats i omfattning, som av departementschefen uppgives å sid. 38 i propositionen nr 235, ävensom att militära beställningar upptagas å flygförvaltningens stat, vilket icke tidigare varit fallet.

Departementschefen har i anslutning till den lämnade redogörelsen rörande innebörden i personalhänseende av materielavdelningens omorganisation framhållit, att det kan uppkomma svårigheter att under nästa budgetår i de olika befattningarna placera därför avsedd personal, och att det därför bör kunna ifrågakomma att i vissa fall bereda befattningshavare, som tjänstgör såsom chef för byrå, lönefyllnad i form av tilläggsarvode. Det bör, framhåller departementschefen, få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut härutinnan,

och kostnaderna böra få bestridas av anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

Vad angår den i flygförvaltningen ingående intendenturavdelningen har departementschefen upptagit för denna avsedd personal i intendenturbefattning å personalförteckningen för flygvapnet. Avdelningens omorganisation medför, att antalet officerare i intendenturbefattning ökas med en beställning för en överstelöjtnant eller major, avsedd som chef för underhållssektionen. Beträffande byggnadsavdelningen har departementschefen icke förutsatt någon ändring för den tid, denna avdelning skall kvarbliva inom flygförvaltningen.

Kostnaderna för den å personalförteckningarna redovisade ordinarie personalen har av departementschefen uppskattats till 130,000 kronor under första hälften av budgetåret och till 103,000 kronor för den andra hälften. Kostnaderna för den icke-ordinarie personalen hava beräknats till 52,000 kronor respektive 37,000 kronor. För arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har medelsbehovet beräknats till 60,000 kronor, respektive 59,000 kronor. Pensionsmedlen hava upptagits med ett belopp av 40,000 kronor för vartdera halvåret, och för rörligt tillägg ha beräknats 33,000 kronor respektive 28,000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget till avlöningar vid flygförvaltningen har alltså beräknats till 422,000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot de av departementschefen förordade personalförteckningarna för flygförvaltningen, å vilka även upptagits militära beställningar, avsedda för innehavarna av vissa chefsbefattningar inom ämbetsverket. Då det kan beräknas, att vissa byråchefsbefattningar med hänsyn till befodringsläget vid flygvapnet icke kunna omedelbart tillsättas och det därför kan ifrågakomma att låta andra befattningshavare tills vidare uppehålla befattningarna, bör, såsom departementschefen framhållit, Kungl. Maj:t äga befogenhet att meddela beslut om beredande av lönefyllnad i form av tilläggsarvode åt sådana befattningshavare och kostnaderna för dessa arvoden bestridas av anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. Denna befogenhet för Kungl. Maj:t bör gälla även i fråga om annan befattning på flygförvaltningens personalförteckning, därest svårigheter skulle uppkomma att tillsätta befattningen med därför avsedd personal.

Utskottet.

Mot de av departementschefen framlagda beräkningarna rörande medelsbehovet under flygvapnets avlöningsanslag för budgetåret 1943/44 eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört har utskottet icke funnit anledning till någon erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för flygförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1943/44 för tid, som må av Kungl. Maj:t bestämmas:

Personalförteckning.

Beställning (Befattning)	Lönegrad
Ordinarie tjänstemän och extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.	
1 överste	Ob 3 el. Oa 6 ¹⁾
1 flygöverdirektör	Cb 3
1 chef för materielavdelningens flygplansbyrå	Oa 6, Oa 5 el. Ca 30
1 chef för materielavdelningens motorbyrå	Ca 30
1 chef för materielavdelningens utrustningsbyrå	Oa 5 el. Ca 28
1 chef för materielavdelningens normaliebyrå	Ca 28 el. Eo 30
1 anskaffningschef, chef för materielavdelningens anskaffningsbyrå	C 10
1 verkstadsdirektör, chef för materielavdelningens verkstadsbyrå	C 8
1 chef för materielavdelningens inspektionskontor	Oa 5
1 chef för försökscentralen	Oa 5
1 byråchef	A 30
1 sekreterare och ombudsman	A 26
1 revisionskommissarie	A 26
1 sekreterare	A 24
1 kamrerare	A 22
2 revisorer	A 21
1 kansliskrivare	A 11 ²⁾
3 kanslibiträden	A 7
1 förste expeditionsvakt	A 7
6 kontorsbiträden	A 4
1 förrådsdirektör, chef för materielavdelningens centralförrådsorganisation	Eo 30
1 domäntjänsteman	Eo 24
1 revisor	Eo 21
Tjänsteman å övergångsstat.	
1 kassör	A 11;

¹⁾ Därest denne beställningshavare förordnas som chef för materielavdelningen, utgår lön enligt lönegrad Ob 3. Förordnas flygöverdirektören som chef för avdelningen, utgår lön enligt lönegrad Oa 6.

²⁾ Tillsättes icke så länge den å övergångsstat uppförde kassören kvarstår i tjänst.

b) godkänna följande avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas under budgetåret 1943/44 för tid, som må av Kungl. Maj:t bestämmas:

Avlöningsstat.

Utgifter.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis
- kronor 260,000

2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor 120,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal »	104,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 64,000
	<hr/> Summa kronor 548,000

Särskilda uppbördsmedel.

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	» 80,000
	<hr/> Nettoutgift kronor 468,000;

c) fastställa följande personalförteckning för flygförvaltningen enligt dess i första särskilda utskottets utlåtande nr 2 angivna organisation, att tillämpas tills vidare från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas:

Personalförteckning.

Beställning (Befattning)	Lönegrad
Ordinarie tjänstemän och extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.	
1 souschef	Ob 5, Cb 5 el. C 12
1 överste	Ob 3 el. Oa 6 ¹⁾
1 flygöverdirektör	Cb 3
1 chef för materielavdelningens flygplansbyrå	Oa 6, Oa 5 el. Ca 30
1 chef för materielavdelningens motorbyrå	Ca 30
1 chef för materielavdelningens utrustningsbyrå	Oa 5 el. Ca 28
1 chef för materielavdelningens normaliebyrå	Ca 28 el. Eo 30
1 anskaffningschef, chef för materielavdelningens anskaffningsbyrå	C 10
1 verkstadsdirektör, chef för materielavdelningens verkstadsbyrå	C 8
1 chef för materielavdelningens inspektionskontor	Oa 5
1 chef för försökscentralen	Oa 5
1 krigsråd	A 30
1 sekreterare	A 26
1 kamrerare	A 22
1 revisor	A 21
1 kansliskrivare	A 11 ²⁾

¹⁾ Därest denne beställningshavare förordnas som chef för materielavdelningen, utgår lön enligt lönegrad Ob 3. Förordnas flygöverdirektören som chef för avdelningen, utgår lön enligt lönegrad Oa 6.

²⁾ Tillsättes icke så länge den å övergångsstat uppförde kassören kvarstår i tjänst.

Beställning (Befattning)	Lönegrad
2 kanslibiträden	A 7
1 förste expeditionsvakt	A 7
5 kontorsbiträden	A 4
1 förrådsdirektör, chef för materielavdelningens centralförrådsorganisation	Eo 30
1 domäntjänsteman	Eo 24
Tjänsteman å övergångsstat.	
1 kassör	A 11;

d) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsstat för flygförvaltningen enligt dess i första särskilda utskottets utlåtande nr 2 angivna organisation, att tillämpas under budgetåret 1943/44 från och med tidpunkt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas;

e) till *Flygförvaltningen: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 422,000 kronor.

14:o) **Flygförvaltningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i statsverkspropositionen (fjärde huvudtiteln, punkt 8, sid. 13—15), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en ökning med 146,500 kronor, sammanhängande närmast med inflyttningen i de nya ämbetslokalerna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 275,000 kronor.

Krigsmaterielverket.

15:o) **Krigsmaterielverket: Avlöningar.** I statsverkspropositionen (fjärde huvudtiteln, punkten 157) hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen, att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Statens krigsmaterielnämnd för budgetåret 1943/44 beräkna ett förslagsanslag av 2,800,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 235 (sid. 42—47) föreslagit riksdagen att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för krigsmaterielverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44;

dels godkänna av departementschefen föreslagen avlöningsstat för krigsmaterielverket, att tillämpas under budgetåret 1943/44;

dels ock till Krigsmaterielverket: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 2,160,000 kronor.

Departementschefen har i propositionen nr 235 inledningsvis anmält, att den tidigare inrättade statens ammunitionsnämnd i enlighet med vid 1942 års riksdag fattat beslut under budgetåret 1942/43 omorganiserats och utbyggt samt i samband därmed erhållit namnet statens krigsmaterielnämnd. Vidare

har departementschefen anmält, att kostnaderna för nämndens verksamhet under innevarande budgetår av Kungl. Maj:t beräknats till 2,200,000 kronor.

I förvaltningspropositionen har föreslagits, att krigsmaterielnämnden skall ersättas av ett särskilt ämbetsverk, krigsmaterielverket, med de uppgifter och den organisation, som angivits i nämnda proposition. Departementschefen har i förvaltningspropositionen givit uttryck åt den uppfattningen, att krigsmaterielverkets personalorganisation småningom måste växa fram ur de praktiska erfarenheterna och att man för närvarande borde begränsa sig till att fixera allenast ett fåtal nyckelposter inom verket. I syfte att ernå önskvärd elasticitet har departementschefen sålunda förordat, att flertalet befattningshavare tills vidare anställas såsom extra eller mot arvode ävensom att de befattningar, som nu avses skola mera stadigvarande tillsättas, i den utsträckning som är möjlig och lämplig göras till icke-ordinarie. Endast de mera betydelsefulla chefstjänsterna borde göras till ordinarie men jämväl då tillsättas endast medelst förordnande på viss tid, högst sex år. Från dessa utgångspunkter har departementschefen i förvaltningspropositionen förordat inrättande av befattningar med inplacering på civila avlöningsreglementets löneplan C, nämligen 1 generaldirektör, C 16, 1 direktörsassistent (tjänstetiteln ej definitiv), tillika chef för centralbyrån, C 8, 1 överingenjör, chef för tekniska byrån, C 8, 1 anskaffningschef, chef för anskaffningsbyrån, C 10. Vidare har departementschefen förordat inrättande av vissa extra ordinarie befattningar i högre lönegrad än 20, nämligen 1 kontrollchef, chef för kontrollbyrån, Eo 30, 1 förrådschef, chef för förrådsbyrån, Eo 30, 1 chef för konstruktionskontoret, Eo 30, 1 chef för standardiseringssektionen, Eo 28, 1 chef för mätverktygssektionen, Eo 28, 1 chef för centrala planeringssektionen, Eo 28, 1 biträdande anskaffningschef, Eo 28, 1 biträdande förrådschef, Eo 28, 1 byrådirektör, chef för kanslisektionen, Eo 28, 1 chef för förråds- och leveranssektionen, Eo 27, samt 1 kamrerare, Eo 24.

Under hänvisning till vad sålunda anförts i förvaltningspropositionen rörande principerna för tillgodoseende av krigsmaterielverkets personalbehov, har departementschefen i propositionen nr 235 framhållit, att krigsmaterielverkets arbetsuppgifter under det kommande budgetåret med hänsyn till rådande krisläge och det alltjämt mycket omfattande anskaffningsprogrammet måste bli av betydande omfattning och i stor utsträckning bedrivs med anlåtande av tillfälligt anställd personal.

Å den av departementschefen förordade personalförteckningen för krigsmaterielverket har uppförts de i förvaltningspropositionen angivna, ovan uppräknade befattningarna. Avlöningskostnaderna för den å förteckningen uppförda ordinarie personalen ha beräknats till 76,000 kronor.

För bestridande av kostnaderna för icke-ordinarie personal, nämligen extra-ordinarie befattningshavare, extra tjänstemän och arvodespersonal, har departementschefen räknat med ett medelsbehov av 2,050,000 kronor. I anslutning härtill har departementschefen framhållit, att det tills vidare bör åligga krigsmaterielnämnden (krigsmaterielverket) att underställa Kungl. Maj:t förslag om inrättande av extra ordinarie befattningar i lägre lönegrad än 21, och att den

för krigsmaterielverket fastställda särskilda löneplanen bör omarbetas. Fler-talet icke-ordinarie tjänstemän böra avlönas enligt ifrågavarande löneplan.

Anslagsposten till rörligt tillägg beräknas av departementschefen till 34,000 kronor, och förutsättes därvid, att rörligt tillägg icke skall utgå å lönerna enligt den särskilda löneplanen för krigsmaterielverket.

Kostnaderna för krigsmaterielverkets råd ha av departementschefen ansetts böra tills vidare bestridas från anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal.

Utskottet.

Utskottet, som delar den av departementschefen uttalade uppfattningen, att personalbehovet för krigsmaterielverket tills vidare bör i första hand tillgodoses genom tillfälligt anställande av personal, får, under hänvisning till vad utskottet under punkten 1:o) i detta utlåtande anfört angående tillsättande av nyinrättade befattningar, föreslå riksdagen att fastställa den av departementschefen förordade personalförteckningen för krigsmaterielverket.

Vad departementschefen i övrigt föreslagit och anfört har icke givit utskottet anledning till något uttalande.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för krigsmaterielverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 generaldirektör		C 16
1 anskaffningschef		C 10
1 chef för centralbyrån		C 8
1 överingenjör		C 8
Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.		
1 kontrollchef		Eo 30
1 förrådschef		Eo 30
1 chef för konstruktionskontoret		Eo 30
1 chef för standardiseringssektionen		Eo 28
1 chef för mätverktygssektionen		Eo 28
1 chef för centrala planeringssektionen		Eo 28
1 biträdande anskaffningschef		Eo 28
1 biträdande förrådschef		Eo 28
1 byrådirektör		Eo 28
1 chef för förråds- och leveranssektionen		Eo 27
1 kamrerare		Eo 24;

b) godkänna följande avlöningsstat för krigsmaterielverket, att tillämpas under budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	76,000
2. Avlöningar och arvoden till icke-ordinarie personal, förslagsvis	»	2,050,000
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	34,000
Summa kronor		2,160,000;

c) till *Krigsmaterielverket*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 2,160,000 kronor.

16:o) **Krigsmaterielverket: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 235 (sid. 47 och 48) föreslagit riksdagen att till *Krigsmaterielverket*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 650,000 kronor.

För innevarande budgetår bestridas krigsmaterielnämndens omkostnader från det i riksstaten uppförda anslaget till statens krigsmaterielnämnd, och ha desamma i av Kungl. Maj:t fastställd stat upptagits med ett belopp av 595,000 kronor, nämligen för resor och inspektioner m. m. 110,000 kronor och för expenser 485,000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att i och med tillkomsten av det i förvaltningspropositionen föreslagna krigsmaterielverket särskilt anslag bör anvisas för verkets omkostnader. *Krigsmaterielnämnden* har för budgetåret 1943/44 uppskattat medelsbehovet för omkostnader till ett belopp av 650,000 kronor, och departementschefen har funnit sig böra under förhandenvarande omständigheter godtaga förslaget men har förutsatt, att alla möjligheter till begränsning av omkostnaderna skola tillvaratagas.

Utskottet, som finner sig böra understryka nödvändigheten av att omkostnaderna begränsas i största möjliga utsträckning, finner det böra ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser rörande anslagets disposition.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Krigsmaterielverket*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 650,000 kronor.

Försvarets fabriksstyrelse.

17:o) **Försvarets fabriksstyrelse.** I statsverkspropositionen hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (fjärde huvudtiteln, punkten 158) att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Försvarsväsendets verkstadsnämnd* för budgetåret 1943/44 beräkna ett förslagsanslag av 570,000 kronor.

I propositionen nr 235 (sid. 48—52) har Kungl. Maj:t sedermera föreslagit riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för viss personal vid försvarets fabriksverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
1 överdirektör	C 13
1 överingenjör, chef för försvarets fabriksstyrelsens fabriksbyrå.....	C 8
6 överingenjörer, fabrikschefer	högst C 8
1 byråchef vid försvarets fabriksstyrelse	Eo 30;

dels ock till Försvarets fabriksstyrelse för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 555,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår finnes uppfört ett förslagsanslag av 430,000 kronor till försvarsväsendets verkstadsnämnd.

Departementschefen har i propositionen nr 235 erinrat därom, att enligt i förvaltningspropositionen framlagt förslag i försvarsväsendets centrala förvaltning skall ingå ett särskilt verk, försvarets fabriksstyrelse, vilket avses få karaktären av statligt affärsverk. Intill dess övergången till en dylik organisationsform kan genomföras, har emellertid det nya verkets nuvarande motsvarighet, försvarsväsendets verkstadsnämnd, avsetts skola under budgetåret 1943/44 under den ändrade benämningen försvarets fabriksstyrelse fortsätta sin verksamhet såsom särskilt ämbetsverk.

I anslutning härtill har departementschefen framhållit, att, sedan försvarets fabriksstyrelse blivit organiserad som statligt affärsverk, anslag icke erfordras å riksstaten för verkets avlöningskostnader och omkostnader, men att det, intill dess så skett, blir nödvändigt att över riksstaten anvisa erforderliga medel.

Under hänvisning till vad som uttalats i förvaltningspropositionen därom, att det är av vikt, att fabriksstyrelsens organisation icke låses utan kan av Kungl. Maj:t jämkas med ledning av erfarenheterna från den första tidens verksamhet, har departementschefen förordat, att endast de ledande befattningarna inom styrelsen skola tillsättas såsom ordinarie, medan övriga befattningar tillsättas med icke-ordinarie personal.

Såsom chef för fabriksstyrelsen har beräknats en överdirektör i lönegraden C 13, såsom chef för fabriksbyrån en överingenjör i lönegraden C 8 och såsom chef för styrelsens administrativa byrå en byråchef i lönegraden Eo 30. För de styrelsen underställda fabrikernas del har föreslagits inrättande av tillhoppa högst sex befattningar för överingenjörer (fabrikschefer) med avlöning högst enligt lönegraden C 8. Samtliga dessa befattningar ha uppförts å den personalförteckning för viss personal vid försvarets fabriksverk, som nu förelagts riksdagen för godkännande.

Övriga erforderliga befattningar inom styrelsen och för fabrikerna ha ansetts böra tillsättas med icke-ordinarie personal, och departementschefen har förutsatt, att det skall åligga fabriksstyrelsen att underställa Kungl. Maj:t frågor om inrättande av extra ordinarie tjänster i högre lönegrad än 20.

Avlöningskostnaderna till förenämnda sex för fabrikerna avsedda överingenjörer liksom även för övrig för fabrikerna erforderlig personal — med undantag för vissa vid fabrikerna tjänstgörande, fälttygkåren eller tygstaten tillhörande befattningshavare — ha av departementschefen beräknats skola under nästkommande budgetår bestridas från driftmedel. Under nu förevarande anslag har sålunda av departementschefen endast beräknats medel för bestridande av avlöningskostnader för den inom fabriksstyrelsen verksamma personalen. Dessa kostnader ha av verkstadsnämnden för nästa budgetår beräknats till 430,000 kronor, vartill ansetts böra läggas ett belopp av 5,000 kronor till fabriksstyrelsens tekniska råd och ett lika stort belopp för arvodet till sakkunniga.

Omkostnaderna för nästa budgetår ha av nämnden beräknats till 117,000 kronor, varav för expenser 72,000 kronor och för resor och inspektioner 45,000 kronor.

Ehuru departementschefen i likhet med verkstadsnämnden funnit det föreliggande uppenbara svårigheter att mera exakt bedöma medelsbehovet för den nya fabriksstyrelsen under nästa budgetår, har han likväl ansett sig kunna godtaga de av nämnden framlagda beräkningarna. Det erforderliga medelsbehovet har av departementschefen ansetts böra anvisas under ett gemensamt för fabriksstyrelsen avsett anslag, vilket syntes böra uppföras med ett till 555,000 kronor avrundat belopp och givas förslagsanslags karaktär. Det har syntes departementschefen böra få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa stat för anslaget. Skulle det visa sig, att kostnaderna för fabriksstyrelsen under budgetåret 1943/44 komma att uppgå till större belopp än som kan bestridas inom ramen för det å riksstaten uppförda anslaget, bör, framhåller departementschefen vidare, Kungl. Maj:t äga att med anlitanande av anslaget anvisa de ytterligare medel, som prövas erforderliga.

Utskottet har intet att erinra emot att de av departementschefen angivna principerna tillämpas, när det gäller att tillgodose personalbehovet för fabriksstyrelsen och denna underställda fabriker, och icke heller mot det föreslagna sättet för bestridande av avlöningskostnaderna för personalen.

Utskottet.

Det bör, såsom departementschefen framhållit, få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa stat för det anslag å riksstaten, som för nästa budgetår anvisas av riksdagen till försvarets fabriksstyrelse. Därest så visar sig oundgängligen erforderligt, bör Kungl. Maj:t jämväl äga att med anlitanande av anslaget anvisa ytterligare medel för fabriksstyrelsen. Utskottet förutsätter emellertid, att alla möjligheter att begränsa kostnaderna till det nu äskade beloppet skola komma att tillvaratagas.

Vidkommande tjänstetiteln för chefen för fabriksstyrelsen får utskottet erinra därom, att utskottet i sitt utlåtande nr 2 i anledning av förvaltningspropositionen föreslagit, att denne skall erhålla titeln generaldirektör. Utskottet föreslår på grund härav erforderlig ändring i den av departementschefen framlagda personalförteckningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för viss personal vid försvarets fabriksverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44;

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	C 13
1 överingenjör, chef för försvarets fabriksstyrelses fabriksbyrå	C 8
6 överingenjörer, fabrikschefer	högst C 8
1 byråchef vid försvarets fabriksstyrelse	Eo 30;

b) till *Försvarets fabriksstyrelse* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 555,000 kronor.

ARMÉN.

18:o) **Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** Kungl. Maj:t hade i årets statsverksproposition (fjärde huvudtiteln, punkten 15) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1943/44 beräkna ett förslagsanslag av 63,800,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 235 (sid. 53—99) föreslagit riksdagen att

dels för budgetåret 1943/44 fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid armén ävensom den förteckning & arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid armén, vilka i särskild ordning överlämnats till riksdagen;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende å de av riksdagen fastställda personalförteckningarna meddela ej mindre särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser, som genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1942 faststälts att lända till efterrättelse för tillämpningen av arméns personalförteckningar budgetåret 1942/43, än även de särskilda föreskrifter, som kunna visa sig erforderliga i samband med genomförandet av den av 1942 års riksdag godkända planen för fortsatt utbyggnad och organisation av landets försvarskrafter under budgetåren 1942/47;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 16 april 1943 angivna grunder utfärda bestämmelser om placering i löneklass och beräkning av tid för uppflyttning till högre löneklass för personal, som i anslutning till föreliggande förslag om befälskadrernas utökning må komma att överflyttas från övergångsstat, reservstat och reserv till officers- och underofficersbeställningar på aktiv stat vid försvarsväsendet;

dels medgiva, att anställning å civilanställningsstat enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser må under budgetåret 1943/44 medgivas dels manskap, som avgått från beställning på aktiv stat med utgången av anställningsåret 1938/39 eller senare anställningsår och därvid erhållit anställning å civilanställningsstat (motsvarande) men som på grund av rådande förhållanden måst i särskild ordning tagas i anspråk för militärtjänstgöring och till följd därav icke kunnat beredas tjänstledighet i civilanställningssyfte, dels ock manskap, som i omedelbar anslutning till anställning på aktiv stat innehaft anställning över stat och som i övrigt uppfyller fordringarna för anställning på civilanställningsstat;

dels godkänna följande avlöningsstat för arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

Utgifter.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	43,400,000	
2. Avlöningar till personal å avgångsstat, förslagsvis	»	175,000	
3. Avlöningar till personal å disponibilitetsstat, förslagsvis	»	50,000	
4. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning, förslagsvis	»	5,650,000	
5. Avlöningar till fänrikar, förslagsvis	»	1,350,000	
6. Avlöningar till volontärer över stat, förslagsvis	»	820,000	
7. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis:			
a) extra ordinarie och extra tjänstemän, förslagsvis	kronor	4,050,000	
b) bataljonsläkare vid fältläkarkåren, förslagsvis	»	120,000	
c) bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren, förslagsvis	»	15,000	
d) betjäningsspersonal m. fl., förslagsvis	»	27,000	
e) musikelever	»	55,000	
f) extra sjuksköterskor m. m., förslagsvis	»	66,000	
g) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., förslagsvis	»	53,000	4,386,000
8. Avlöningar till civil handräckningspersonal	»	2,650,000	
9. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän	»	200,160	
10. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	827,308	
11. Stipendier för underlättande av officersrekryteringen i Boden, förslagsvis	»	40,000	
12. Dagavlöning och dagavlöningstillägg åt indelt manskap, förslagsvis	»	100,000	

13. Avgånget manskaps anställning å civilianställningsstat, förslagsvis	kronor	100,000
14. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	8,301,532
	Summa kronor	68,050,000

Särskilda uppfördsmedel.

Pensionsmedel, förslagsvis	kronor	4,320,000
	Nettoutgift kronor	63,730,000

dels ock till Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 63,730,000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av friherre *A. De Geer m. fl.* (I: 99) och den andra inom andra kammaren av herr *T. V. Lundell m. fl.* (II: 167), i vilka hemställts,

att inom arméinspektionen måtte inrättas en särskild kavalleriavdelning under chefskap av inspektören för kavalleriet, regementsofficer lönegraden Ob 2, vilken tillika bör vara inspektör för hästtjänst inom armén samt chef för remonteringsväsendet, samt

att såsom officer till förfogande för hästtjänstinspektionsverksamhet tillsättes en pensionerad ryttmästare i arvodesbefattning;

dels två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *N. Holmström m. fl.* (I: 270) och den andra inom andra kammaren av herr *K. Magnusson* i *Skövde m. fl.* (II: 403), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, att den för avdelningschefen i arméinspektionens trängavdelning avsedda överstebeställningen skall från och med budgetåret 1943/44 vara hänförd till lönegraden Ob 1;

dels en inom första kammaren av herr *N. Holmström* väckt motion (I: 287), vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 235 måtte besluta, att den å personalförteckningen för fälttygkåren upptagna beställningen såsom fälttygmästare placeras i lönegraden Ob 2;

dels en inom andra kammaren av herrar *F. Kyling* och *T. G. von Seth* väckt motion (II: 388), vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 235 med därtill hörande personalstater för budgetåret 1943/44 måtte besluta att vid tygstaten öka antalet föreslagna tygförvaltare av 1. klassen med två mot indragning av två departementsskrivarebeställningar;

dels ock en inom första kammaren av herr *N. Holmström* väckt motion (I: 105), vari hemställts, att riksdagen måtte medgiva, att kaptenen vid Upplands regemente *O. G. Finnström* må, räknat från och med den 1 oktober 1942, åtnjuta lön enligt 10. löneklassen i löneplan Oa i militära avlöningsreglementet.

I fråga om de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna I: 99, I: 270, I: 287, II: 388 och I: 105.

Arméns avlöningsanslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 59,450,000 kronor.

I fråga om de anslagsposter, som ingå i avlöningsanslaget, har departementschefen för nästa budgetår icke ifrågasatt annan ändring än att nya anslagsposter ansetts böra upptagas i avlöningsstaten för avlöningar till personal på avgångsstat och disponibilitetsstat.

Den utökning av den från förevarande anslag avlönade personalen, som av departementschefen föreslås för nästa budgetår, är med få undantag en direkt följd av det successiva genomförandet av den av 1942 års riksdag beslutade fortsatta utbyggnaden och organisationen av landets försvarskrafter, varjämte den nya förvaltningsorganisationens genomförande föranleder inrättandet av vissa militära eller civilmilitära beställningar ävensom vissa andra ändringar i gällande personalförteckningar.

I likhet med vad som skett för innevarande budgetår har departementschefen i vederbörliga personalförteckningar för budgetåret 1943/44 upptagit alla de beställningar och befattningar, vilka beräknas skola tillsättas under budgetåret, även om viss beställning eller befattning planenligt icke skall tillsättas redan från och med budgetårets ingång. Det har synts departementschefen böra få ankomma på Kungl. Maj:t att i samband med personalförteckningarnas fastställande eller annorledes meddela beslut om tidpunkten för nya beställningars eller befattningars tillsättande. Riksdagens bemyndigande härtill har ansetts böra inhämtas.

Liksom under innevarande budgetår har ansetts böra gälla, att, därest ledig kaptensbeställning icke kan besättas med därtill kompetent beställningshavare, ett mot uppkommande vakanser svarande antal löjtnanter i stället må tillsättas. Medgivande av denna innebörd har ansetts böra intagas i form av anmärkningar i vederbörlig personalförteckning.

I fråga om de särskilda anslagsposterna i avlöningsstaten för armén inhämtas av propositionen i huvudsak följande.

I. Avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Under denna anslagspost har departementschefen beräknat medelsbehovet för arméns ordinarie personal, vilken sammanförts i en särskild personalförteckning, som underställts riksdagen för godkännande.

I fråga om *generalstabskåren* har departementschefen föreslagit, att en kaptensbeställning skall utbytas mot en beställning för överstelöjtnant eller major, avsedd för sjukvårdsförvaltningen.

Under rubriken *arméstaben* har uppförts ytterligare 2 kaptener och 1 löjtnant i flygtjänst, samtliga såsom innehavare av arvodesbeställningar.

I vad gäller *militärområdena m. m.* har personalförteckningen ändrats i anslutning till det av departementschefen i det föregående framlagda förslaget rörande ordnandet av befälsförhållandena inom VI. militärområdet.

Den av departementschefen föreslagna personalförteckningen för ordinarie tjänstemän vid *truppförband m. m.* upptager de beställningar och befattningar,

som beräknas kunna tillsättas under budgetåret 1943/44. För att förbereda uppsättningen av beslutade nya musikkårer ökas från och med den 1 juli 1943 antalet beställningar för musikmanskap tillfälligt med sammanlagt 3 musikfurirer, 3 musikkorporaler(-konstaplar) och 6 musikvolontärer.

För infanteriet har antalet beställningar ökats med 36 kaptener, 1 löjtnant, 2 fanjunkare, 2 sergeanter samt 185 furirer, medan de ordinarie fänriksbeställningarna utgått, enär innehavarna av dessa beställningar vunnit befordran. Vidare har antalet vicekorpraler och meniga minskats med 8.

I fråga om kavalleriet ha tillkommit nya beställningar för 3 ryttmästare, 1 fanjunkare, 1 sergeant, 28 furirer och 11 korpraler, medan antalet vicekorpraler och meniga minskats med 40.

För pansartrupperna ha beräknats nya beställningar såväl för nu befintliga förband som för det nytilkommande Göta pansarlivgarde. Musik kåren vid Skånska pansarregementet har utökats från typ III till typ II.

Vad angår artilleriets truppförband har utökning skett med hänsyn till bland annat uppsättandet av Bergslagens artilleriregemente. För detta regemente avsedda officerare och underofficerare samt för regementet beräknad civilmilitär personal m. fl. ha redovisats vid regementet, medan det fast anställda manskapet alltjämt redovisats vid andra artilleriförband, enär manskapet icke beräknas komma att tagas i anspråk vid regementet förrän omkring den 1 april 1944. Från förteckningen ha avförts dels 2 ordinarie fänriksbeställningar såsom icke längre erforderliga, dels ock 10 vicekonstaplar eller meniga.

Luftvärnets personal har utökats med 2 överstelöjtnanter, 1 major, 10 kaptener, 15 löjtnanter, 7 styckjunkare och 98 furirer, medan antalet manskapsbeställningar i de båda lägsta graderna minskats med 84. För Skånska luftvärnskåren och Sundsvalls luftvärnsskår ha upptagits beställningar för musikpersonal i den av 1942 års riksdag beslutade omfattningen.

För ingenjörtrupperna och signaltrupperna har föreslagits planlig utökning av personalen.

Trängtrupperna ha tillförts nya beställningar för 1 major, 4 kaptener, 4 löjtnanter, 9 fanjunkare, 12 sergeanter, 60 furirer, 40 korpraler och 176 vicekorpraler eller meniga. I anslutning till försvarets sjukvårdsförvaltnings inrättande utbytes en majorsbeställning mot 1 beställning för överstelöjtnant eller major och vidare tillkommer ytterligare 1 kapten. I detta sammanhang har departementschefen anmält, att arméförvaltningen framställt förslag om uppflyttning av den för arméinspektionens trängavdelning avsedda avdelningschefsbefattningen från lönegraden Oa 6 till lönegraden Ob 1 samt om inrättande av en ny beställning för en överstelöjtnant, avsedd för stabschef vid trängavdelningen. Departementschefen har emellertid icke funnit skäl föreligga att i detta avseende göra avsteg från vad vid 1942 års försvarsbeslut förutsatts.

För fälttygkårens del upptager den av departementschefen förordade nya personalförteckningen nya beställningar för 1 major, 6 kaptener, 6 löjtnanter, 3 fanjunkare, 3 sergeanter och 9 furirer. Vidare har departementschefen

föreslagit viss ändring i personalförteckningen ävensom vissa föreskrifter till densamma till följd av att vissa befattningar vid försvarets fabriksverk övergångsvis innehavas av beställningshavare vid fälttygkåren och att en för styresman vid fabrik avsedd överstebeställning blivit vakant. För de härav föranledda ändringarna har departementschefen lämnat en redogörelse å sid. 59 och 60 i propositionen.

Vad angår tygstaten ha beställningar för 1 tygförvaltare av 1. klassen och 1 tygverkmästare av 1. klassen avförts, när dessa beställningar äro vakanssatta och tidigare avsetts för ammunitionsfabriken, gevärsfaktoriet och Åkers krutbruk men icke längre erfordras för dessa. Antalet tygverkmästare av 2. klassen har upptagits till 3, och i övrigt ha tillkommit vissa beställningar enligt 1942 års plan. I detta sammanhang har departementschefen anmält en av arméchefen gjord framställning om rätt för vissa tygstaten tillhörande beställningshavare att komma i åtnjutande av ekiperingshjälp. Då det syns departementschefen tveksamt, huruvida uniformsplikt skall behöva föreskrivas för den ifrågavarande personalen har departementschefen funnit det böra ankomma på Kungl. Maj:t att efter ytterligare övervägande i ärendet medgiva, att ekiperingshjälp må utgå utan hinder av vad i 50 § militära avlöningsreglementet finnes stadgat.

Ett av arméförvaltningen framlagt förslag om utökning av fortifikationskåren har departementschefen i avvaktan på försvarsväsendets ingenjörutrednings förslag icke ansett sig böra biträda i vidare mån, än att kåren utökas med 3 kaptener eller löjtnanter, huvudsakligen avsedda för handhavande av befästningstekniskt planläggningsarbete, samt med 1 sergeant.

Intendenturkåren har föreslagits utökad med 1 major, avsedd som chef för intendenturförvaltningsskolan, 8 kaptener, avsedda huvudsakligen såsom intendentur vid nya staber och förband, 2 förvaltare, avsedda för nya regementen, 2 regementskassörer av 1. klassen, likaledes avsedda för nya regementen samt 13 regementskassörer av 2. klassen, avsedda för Norrbottens artillerikår och Gotlands artillerikår, luftvärns-, ingenjör- och trängkårerna, ävensom 5 furirer. Vid genomförandet av arméförvaltningens omorganisation skola dessutom tillkomma ytterligare 3 kaptener.

I fråga om fältläkarkåren ha tillkommit 1 arméöverläkarebeställning från och med den 1 juli 1943, hänförd till den nya lönegraden Cb 2 (grundlön 16,000 kronor), 1 fältläkare, avsedd för kommandantsstaben i Boden, 2 regementsläkare, avsedda för Göta pansarlivgarde och Bergslagens artilleriregementen, samt 2 bataljonsläkare, avsedda för sistnämnda regemente och arméns underofficersskola. I samband med fältläkarens tillkomst vid kommandantsstaben i Boden indrages en där tjänstgörande regementsläkare. Vidare skall vid sjukvårdsförvaltningens införande från personalförteckningen avföras generalfältläkaren och överfältläkaren samt den nu för arméförvaltningen avsedda regementsläkarebeställningen. En beställning för bataljonsläkare, som hittills avsetts för krigsskolan men nu är vakant, har avförts från förteckningen.

För arméns fasta undervisningsverk har departementschefen även

föreslagit vissa ändringar i personalförteckningen. Till följd av att rektorsbefattningen vid försvarets läroverk skall tillkomma under nästa budgetår, har departementschefen föreslagit, att rektorsbefattningen vid arméns underofficersskola skall indragas eller uppföras på övergångsstat. För läroverket har beräknats en eldare av 1. klassen, som upptagits å underofficersskolans förteckning. För infanteriskjutskolans del har beräknats viss utökning av antalet beställningar för militära lärare, bland andra, med 1 majorsbeställning, avsedd för chefen för gasskyddsskolan.

De nuvarande furirsbeställningarna vid arméhundväsendet ha enligt 1942 års beslut utbytts mot beställningar för sergearter eller furirer.

Medelsbehovet under denna anslagspost har av departementschefen beräknats till 43,400,000 kronor, varav för verkliga lönekostnader 42,500,000 kronor och för vissa i lönereglementena omförmälda fasta lönetillägg och särskilda ersättningar 900,000 kronor.

I anslutning till beräkningen av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän har departementschefen uttalat, att de nya beställningarna för officerare och underofficerare i den mån så oundgängligen erfordrades borde få tillsättas med andra än aktiva beställningshavare liksom fallet varit vid genomförandet av de år 1940, 1941 och 1942 beslutade kaderökningarna. Departementschefen har vidare erinrat därom, att vissa spörsmål då uppkommo rörande löneställningen för den personal, som vid kadrarnas fyllande avsågs att överflyttas till beställning på aktiv stat. På därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar bemyndigade riksdagen Kungl. Maj:t att utfärda bestämmelser av innehåll, att sålunda överflyttad beställningshavare — där han icke erhållit lägsta tjänsteställningen bland lönegraden tillhörande beställningshavare vid samma förband, personalkår etc. — i fråga om löneklass och beräkning av tid för uppflyttning i högre löneklass finge likställas med närmast efter honom i tjänsteställning stående, förut aktiv stat tillhörande beställningshavare inom lönegraden.

Enahanda bemyndigande har synts departementschefen böra utverkas i fråga om den personal vid de tre försvarsgrenarna, som kan komma att överflyttas till aktiv stat i samband med tillsättandet av de under budgetåret 1943/44 nytillkommande officers- och underofficersbeställningarna.

2. Avlöningar till personal å avgångsstat.

Departementschefen har ansett kostnaderna för avlöningar till arméns personal å avgångsstat böra från och med nästa budgetår beräknas under särskild anslagspost och har föreslagit, att medelsbehovet under denna post upptages med ett belopp av förslagsvis 175,000 kronor.

3. Avlöningar till personal å disponibilitetsstat.

Under denna anslagspost, som liksom närmast föregående är ny, har departementschefen beräknat ett belopp av förslagsvis 50,000 kronor.

4. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning.

Förevarande anslagspost är i avlöningsstaten för innevarande år upptagen med ett belopp av 5,500,000 kronor. Häremot svarar en inkomstpost under av-

löningsstaten å 4,200,000 kronor, utgörande summan av de pensionsbelopp, som arvodesinnehavarna beräknas avstå enligt det nu gällande arvodes-systemet. Departementschefen har nu anmält, att det vid tillsättandet av för pensionerad personal avsedda befattningar i åtskilliga fall visat sig omöjligt att besätta dem med från aktiv stat pensionsavgången personal, varför andra personalkategorier förordnats å befattningarna. Detta förhållande medför en ökad belastning av avlöningsanslaget, men har icke ansetts böra föranleda en uppräknig av anslagsposten för nästa budgetår, enär man först bör verkställa en närmare beräkning av de uppkommande merkostnaderna.

Följande förändringar i personalförteckningen för pensionerad personal i arvodesbefattning föreslås av departementschefen för nästa budgetår.

Samtliga befattningar för biträdande mobiliseringsofficerare föreslås hänfödda till löneklass Oa 10; en av dessa befattningar är under innevarande budgetår hänförd till löneklass Oa 11. Den för Svea livgarde avsedda befattningen för expeditionsofficer föreslås uppflyttad från löneklassen Oa 10 till löneklassen Oa 11.

Den för kommandanten i Stockholm, tillika försvarsområdesbefälhavare i Stockholms och Norrtälje försvarsområden, uppförda arvodesbefattningen föreslås uppflyttad från löneklass Oa 15 till löneklass Ob 1.

För nya förband tillkomma planenligt tillsammans 3 arvodesbefattningar för pensionerade officerare och 39 befattningar för pensionerade underofficerare. Samtidigt ha 4 befattningar för förrådsunderofficerare vid Signalregementet kunnat avföras från förteckningen.

Vid remonteringsväsendet inrättas ytterligare en arvodesbefattning, nämligen för pensionerad underofficer.

I förevarande sammanhang har departementschefen lämnat en redogörelse för en av arméförvaltningens intendentur- och civila departement gjord framställning rörande ekiperingsbidrag till innehavare av vissa arvodesbefattningar samt för över densamma avgivna utlåtanden. Med hänsyn till att, såsom av denna redogörelse framgår, delade meningar gjort sig gällande såväl i fråga om vilka kategorier arvodestagare, som böra ifrågakomma till erhållande av ekiperingsbidrag, som jämväl beträffande storleken av detta bidrag har departementschefen funnit tveksamt, huruvida ifrågavarande personalkategori överhuvud taget bör tillerkännas ekiperingsbidrag. Enligt departementschefens uppfattning bör bidrag ifrågakomma endast om särskilda skäl tala därför, såsom att den med befattningen förenade tjänstgöringen medför ett relativt sett större slitage å uniformspersedlarna. Departementschefen finner ytterligare utredning erforderlig. Skulle denna bestyrka, att ekiperingsbidrag bör utgå till vissa innehavare av arvodesbefattningar, bör det enligt departementschefens uppfattning få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser i ämnet.

Avlöningskostnaderna för nästa budgetår under nu ifrågavarande anslagspost ha av departementschefen beräknats till högst 5,650,000 kronor. Pensionsmedlen, som skola upptagas såsom särskilda uppbördsmedel å avlöningsstaten, ha beräknats uppgå till 4,320,000 kronor.

5. Avlöningar till fänrikar.

Medelsbehovet under denna anslagspost har för nästa budgetår beräknats till oförändrat 1,350,000 kronor.

6. Avlöningar till volontärer över stat.

Ifrågavarande anslagspost är för innevarande budgetår upptagen till 800,000 kronor och beräknad för omkring 2,300 volontärer. Med hänsyn till ökning av antalet volontärer under nästa budgetår beräknas medelsbehovet till 820,000 kronor.

7. Avlöningar till övrig icke-ordinariepersonal.

a) *Extra ordinarie och extra tjänstemän.*

Ifrågavarande delpost har i avlöningsstaten för innevarande budgetår uppförts med ett till 3,750,000 kronor förslagsvis beräknat belopp. För nästa budgetår har posten beräknats till förslagsvis 4,050,000 kronor.

Överflyttningen av lönekostnader för icke-ordinarie personal från sakanslag till löneanslag anses av departementschefen bära anstå intill dess mera normala förhållanden inträda.

För budgetåret 1943/44 har departementschefen föreslagit i huvudsak följande ändringar i förhållande till innevarande budgetår.

Vid truppförbanden har tillkommit den personal, som planenligt följer av försvarsorganisationens utbyggnad.

Beträffande arméns fasta undervisningsverk föreslås ökad personal med hänsyn till upprättandet nästa budgetår av försvarets läroverk, nämligen 3 tillsynsmän i lönegraden MEo 6, 15 vaktmästare (MEo 5), 1 husmoder av 2. klass (MEo 6), 1 biträdande husmoder (MEo 4) och 2 skrivbiträden (MEo 2).

För sjukvårdsväsendet tillkomma 3 sjuksköterskor, avsedda för Göta pansarlivgarde, Bergslagens artilleriregemente och Norrbottens jägarbataljon i Kiruna.

Vidare föreslås på grund av vunna erfarenheter rörande behovet därav, att sammanlagt 11 eldarbefattningar av 2. klass skola inrättas vid vissa angivna förband, samt att en befattning såsom eldare av 2. klass (MEo 5) uppföres å personalförteckningen under rubriken för kommandantsstaben i Boden, varav följer, att ett arvode å 2,706 kronor, som för närvarande utgår till eldare vid en permanent anläggning i Bodens fästning, i stället indrages. För tjänstgöring såsom brevduveförman vid Signalregementets kompani i Boden beräknas ytterligare en förrädsman i lönegraden MEo 5. En ny befattning tillkommer för husmoder av 2. klass, avsedd för Gotlands infanteriregementes bevakningsstyrka i Tingstäde.

Med anledning av ett av 1942 års ingenjörutredning framlagt förslag, vari framhållits, att det föreligger allvarliga risker för att armén kan komma att förlora de bästa krafterna bland de nu medelst kontrakt såsom extra tjänstemän anställda ingenjörerna och att provisoriska åtgärder borde vidtagas för att bereda vissa ingenjörer extra ordinarie anställning i avbidan på tillskapandet av en civilmilitär arméingenjörkår, har departementschefen före-

slagit inrättande av 61 nya extra ordinarie befattningar för viss ingenjörpersonal, nämligen 14 befattningar i lönegraden MEo 26, 22 i lönegraden MEo 24, 17 i lönegraden MEo 21 och 8 i lönegraden MEo 18. Befattningarna äro avsedda för signal-, luftvärns- och motoringenjörer och de ha ansetts böra fördelas av Kungl. Maj:t. En närmare redogörelse för förslaget är intagen å sid. 79—84 i propositionen.

b. Bataljonsläkare vid fältläkarkåren.

Antalet bataljonsläkare vid fältläkarkåren upptages för nästa budgetår till 38, innebärande en ökning med 3 i förhållande till innevarande år. Utredning pågår om en utökning av antalet bataljonsläkare vid fältläkarkåren utöver 38.

För den bataljonsläkare, vilken avses för krigsskolan, har föreslagits, att han med frånträdande av sitt arvode såsom bataljonsläkare vid fältläkarkåren skall tillerkännas ett arvode, som motsvarar vad som tillkommer bataljonsläkare på aktiv stat i lägsta löneklassen i ortsgrupp I. Under den tid, han uppbär detta arvode, skall ett arvode för bataljonsläkare vid fältläkarkåren icke utgå.

Denna delpost beräknas för budgetåret 1943/44 till 120,000 kronor.

c) Bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren.

Antalet bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren ökas från 3 till 6, och delposten höjes i anslutning härtill från 7,500 kronor till 15,000 kronor.

d) Betjäningpersonal m. fl.

Ifrågavarande delpost, som nu är upptagen med 30,000 kronor, har för nästa budgetår beräknats till förslagsvis 27,000 kronor. Minskningen är föranledd av att en eldare i Boden föreslagits skola överföras till extra ordinarie tjänsteman.

e) Musikelever.

Antalet musikelever har beräknats skola ökas med 11 till 152. Medelsbehovet har till följd härav beräknats ökat med omkring 4,000 kronor till 55,000 kronor.

f) Extra sjuksköterskor m. fl.

Förevarande delpost är i avlöningsstaten för innevarande budgetår upptagen med ett belopp av 55,000 kronor. För möjliggörande av ledighet för arméns sjuksköterskor i samma utsträckning som för närvarande gäller vid de civila sjukhusen har delposten beräknats behöva höjas för nästa budgetår med 11,000 kronor till 66,000 kronor.

g) Tillfälligt anställande av tjänstemän m. m.

Medelsbehovet under denna delpost har beräknats till 53,000 kronor, innebärande en ökning med 1,500 kronor i förhållande till innevarande år.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har sålunda beräknats till 4,386,000 kronor.

8. Avlöningar till civil handräkningspersonal.

För anställande av civil handräkningspersonal vid truppförbanden och försvarsområdena är i innevarande budgetårs avlöningsstat upptaget ett belopp av 2,500,000 kronor, vilket belopp beräknats förslå för avlönande av omkring 700 handräkningsmän. Avlöningen har beräknats komma att utgöra 3,600 kronor för man och år.

För nästa budgetår har beräknats högst 738 handräkningsmän och ett medelsbehov för dessa av 2,650,000 kronor. Enligt ett numera träffat kollektivavtal är civil handräkningsman tillförsäkrad dels avlöning i form av veckoavlöning enligt en dyrortsgrupperad löneskala jämte rörligt tillägg och kristillägg enligt vissa i avtalet angivna grunder, dels ock vissa naturaförmåner.

9. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän.

Enligt den för innevarande budgetår fastställda personalförteckningen utgå arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän med tillhoppa 188,700 kronor.

För nästa budgetår har departementschefen räknat med ett medelsbehov av 200,160 kronor under förevarande anslagspost. Den nya förteckningen har upprättats enligt samma principer som för innevarande år, enär det av arvodesutredningen den 19 mars 1943 avgivna betänkandet med förslag till reglering av det militära arvodesväsendet ännu icke hunnit prövas.

Vissa ändringar ha dock föreslagits, av vilka några här må nämnas.

Vissa under tygdepartementets anstalter redovisade arvoden ha avförts från förteckningen, enär de efter genomförandet av personalorganisationen vid fabriker icke längre erfordras.

Under rubriken fältläkarkåren har tillkommit ett arvode av 1,500 kronor till bataljonsläkaren vid Livregementets grenadjärer för resor till och från Göta trängkårs kompani i Nora.

För arméns fasta undervisningsverk har räknats med en minskning av arvodessumman med 1,000 kronor till 115,200 kronor.

För övriga skolor har för nästa budgetår beräknats ett medelsbehov under denna anslagspost av 50,000 kronor, innebärande en ökning i förhållande till innevarande år med 24,000 kronor, orsakad av tillkomsten av nya skolor och av att arvoden befunnits böra utgå även vid officersaspirantskolorna.

Det har av departementschefen förutsatts, att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut om beloppens fördelning å olika skolor och befattningshavare.

10. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

För innevarande budgetår faställd förteckning å arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, slutar å ett belopp av 811,000 kronor, därav 57,499 kronor för övergångsvis kvarstående landstormsområdesbefälhavare och landstormsförrådsförvaltare. För nästa budgetår har departementschefen beräknat medelsbehovet under förevarande delpost till 827,308 kronor,

därvid räknats med att de övergångsvis utgående arvodena till förenämnd personal icke erfordras under budgetåret 1943/44.

Beträffande föreslagna ändringar må följande nämnas.

För arméstaben beräknas skola inrättas en befattning för studierektor med arvode motsvarande avlöning i löneklassen Eo 30: 32, varav följer att det nu till en sakkunnig i pedagogiska frågor utgående arvodet å 5,000 kronor indragits.

Anslagsmedlen till civila lärare vid truppförbanden har höjts med 195,000 kronor till 525,000 kronor av skäl, som anförts i propositionen 1943: 2 (Bil. B. punkt 1).

11. Stipendier för underlättande av officersrekryteringen i Boden.

Denna anslagspost upptages med oförändrat 40,000 kronor.

12. Dagavlöning och dagavlöningsstillägg åt indelt manskap.

Med hänsyn till minskat antal kvarstående indelta har förevarande anslagspost för nästa budgetår beräknats kunna minskas från 114,000 kronor under innevarande år till 100,000 kronor.

13. Avgången manskaps anställning å civilanställningsstat.

Departementschefen har framhållit, att svårigheter att bereda manskap tjänstledighet i civilanställningssyfte alltjämt föreligga vid samtliga försvarsgrenar till följd av den förstärkta försvarsberedskapen, och att de extraordinära möjligheter till anställning å civilanställningsstat, som för närvarande föreligga, jämväl under budgetåret 1943/44 böra bibehållas vid sidan av den i manskapsavlöningsreglementet och dess tilläggsbestämmelser bestämda ordningen för beredande av dylik anställning. I enlighet med hittills tillämpade principer bör sålunda anställning å civilanställningsstat enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser kunna medgivas — förutom enligt i nämnda avlöningsförfattningar givna föreskrifter — dels manskap, som avgått från beställning på aktiv stat med utgången av anställningsåret 1938/39 eller senare anställningsår och därvid erhållit anställning å civilanställningsstat (motsvarande) men som på grund av rådande förhållanden måst i särskild ordning tagas i anspråk för militärtjänstgöring och till följd därav icke kunnat beredas tjänstledighet i civilanställningssyfte, dels ock manskap, som i omedelbar anslutning till anställning på aktiv stat innehaft anställning över stat och som i övrigt uppfylla fordringarna för anställning å civilanställningsstat. Departementschefen har ansett, att riksdagens medgivande härtill bör inhämtas.

Jämlikt för manskap på aktiv stat gällande bestämmelser må endast beställninghavare, med vilken vid utgång av löpande anställningstid under tiden från och med den 31 oktober till och med den 31 januari nästpåföljande år icke träffats avtal om förlängd fast anställning å aktiv stat vid försvarsväsendet, erhålla anställning å civilanställningsstat. Tiden för anställning å dylik stat är bestämd till högst sex månader, räknat från och med den 1 november eller dag därefter högst till och med den 30 april nästpåföljande år. Då

anställningstiden på aktiv stat vid armén numera normalt kommer att utlöpa den 31 mars har härav betingad jämkning i nämnda bestämmelser synts departementschefen böra vidtagas i avbidan på att en pågående utredning om tjänstledighet i civilanställningssyfte under kvarståendet på aktiv stat blir slutförd. Departementschefen har förutsatt, att Kungl. Maj:t skall äga meddela erforderliga provisoriska föreskrifter i detta avseende. I den mån beställningshavare kunna beredas ledighet i civilanställningssyfte under tiden för anställning på aktiv stat bör sådan ledighet dock ifrågakomma framför anställning & civilanställningsstat under sommarhalvåret. För den, som under anställning på aktiv stat erhållit ledighet i civilanställningssyfte, bör tiden för anställning & civilanställningsstat i motsvarande mån avkortas.

Medelsbehovet under anslagsposten har för nästa budgetår beräknats till samma belopp som under innevarande år eller 100,000 kronor.

14. Rörligt tillägg.

Med tillämpning av sedvanliga beräkningsgrunder har för rörligt tillägg för budgetåret 1943/44 ett belopp av i runt tal 8,300,000 kronor beräknats vara erforderligt. Anslagsposten i fråga har emellertid för utjämnande av avlöningsstatens slutsumma upptagits med 8,103,532 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. har sålunda av departementschefen beräknats till 63,730,000 kronor.

Utskottet.

Mot departementschefens förslag att i avlöningsstaten skola upptagas särskilda anslagsposter för avlöningar till personal å avgångsstat och disponibilitetsstat har utskottet icke funnit anledning till erinran.

I de av departementschefen framlagda förslagen till personalförteckningar för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattning ha motionsvis yrkats vissa ändringar.

Vidkommande först de likalydande motionerna I: 99 och II: 167 ha i dessa yrkats, dels att en beställning för kavalleriinspektör måtte inrättas inom arméstaben och hänföras till lönegraden Ob 2 samt att åt denne skall uppdragas att tillika vara inspektör för hästtjänst inom armén samt chef för remonteringsväsendet, dels ock att en arvodesbefattning för pensionerad officer (ryttmästare) skall tillkomma för hästtjänstinspektionsverksamheten. Utskottet, som i sitt utlåtande nr 2 i anledning av förvaltningspropositionen till behandling upptagit en i anledning av nämnda proposition väckt motion rörande remonteringsväsendets ledning, finner skäl icke vara för handen att med frångående av 1942 års riksdags beslut föreslå inrättande av en särskild beställning för en kavalleriinspektör. Utskottet får alltså avstyrka motionerna i denna del. Utskottet avstyrker jämväl motionerna, i vad de avse inrättande av en arvodesbefattning för hästtjänstinspektionsverksamheten. Det må i detta sammanhang erinras om att en arvodesbefattning för underofficer, expeditionsofficer, av departementschefen föreslagits skola inrättas för remonteringsnämnden.

Vad därefter angår det i de likalydande motionerna I: 270 och II: 403 gjorda yrkandet, att den för avdelningschefen i arméinspektionens trängavdelning avsedda överstebeställningen måtte uppflyttas från lönegraden Oa 6 till lönegraden Ob 1, har utskottet funnit vissa skäl vara anförda härför, bland andra den omständigheten att avdelningschefen är personalkårchef, men har icke ansett sig böra för närvarande mot departementschefens ställningstagande i samma ärende föreslå riksdagen att nu besluta om beställningens hänförande till högre lönegrad. Utskottet förutsätter emellertid, att frågan ånyo skall bliva föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Motionerna torde få anses besvarade genom vad sålunda anförts.

I fråga om fälttygmästarens löneställning har i motionen I: 287 på anförda skäl yrkats, att denne beställningshavare måtte uppflyttas från lönegraden Oa 6 till lönegraden Ob 2. Enligt utskottets uppfattning kunna möjligen skäl vara för handen att uppflytta beställningen till lönegraden Ob 1, men innan riksdagen tager ställning till spørsmålet härom, synes detsamma böra bliva föremål för närmare övervägande av Kungl. Maj:t. Utskottet finner sig sålunda icke kunna tillstyrka motionen.

Med hänsyn till vad i motionen II: 388 anförts till stöd för förslaget att ersätta de två i personalförteckningen för tygstaten uppförda beställningarna för departementsskrivare med två beställningar för tygförvaltare av 1. klassen, synes det utskottet, att Kungl. Maj:t bör erhålla riksdagens bemyndigande att, därest så befinnes ändamålsenligt, vidtaga erforderlig jämkning i personalförteckningen för tillgodoseende av motionens syfte. Motionen torde få anses besvarad med vad utskottet sålunda anför.

Utskottet har sålunda icke funnit sig i anledning av de väckta motionerna böra föreslå riksdagen att vidtaga någon ändring i de av departementschefen förordade personalförteckningarna för ordinarie tjänstemän och för pensionerad personal i arvodesbefattning. Då departementschefens förslag till ändringar i dessa personalförteckningar i förhållande till de för innevarande budgetår gällande i flertalet fall äro en följd antingen av det successiva genomförandet av den av 1942 års riksdag beslutade fortsatta utbyggnaden och organisationen av landets försvarskrafter eller av den blivande nya organisationen av försvarets förvaltningsmyndigheter, och då övriga ändringar kunna anses tillräckligt motiverade, har utskottet funnit sig böra tillstyrka, att desamma godkännas av riksdagen.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka departementschefens i anslutning till nyssnämnda förteckningar framlagda förslag rörande bemyndigande för Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser om utgivande av ekiperingshjälp till tygstaten tillhörande beställningshavare, vilka kunna komma att åläggas uniformsplikt, och av ekiperingsbidrag till innehavare av vissa arvodesbefattningar, därest ytterligare utredning skulle bestyrka, att innehavarna av ifrågavarande befattningar skäligen böra medgivas rätt till ekiperingsbidrag med hänsyn till att med befattningarna förenade tjänstegörsmål medföra större slitage å uniformspersedlar än tjänstgöring i andra arvodesbefattningar.

Departementschefens förslag till personalförteckning för icke-ordinarie personal m. fl. och till förteckningar å dels arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän, dels ock arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, ha ej heller givit utskottet anledning till erinran.

Liksom fallet varit vid genomförandet av åren 1940, 1941 och 1942 beslutade kaderökningar för officerare och underofficerare, bör, såsom departementschefen föreslagit, jämväl för nästa budgetår gälla att, i den mån i personalförteckningarna nyuppförda officers- och underofficersbeställningar icke kunna fyllas i vanlig ordning, desamma böra få tillsättas genom att till aktiv stat överföres personal på övergångsstat, å reservstat och i reserven, och bör detta gälla samtliga försvarsgrenar. I anslutning härtill bör jämväl, liksom tidigare, bemyndigande lämnas Kungl. Maj:t att utfärda bestämmelser om placering i löneklass och beräkning av tid för uppflyttning till högre löneklass för sådan till aktiv stat överförd personal.

I detta sammanhang får utskottet uttala, att i motionen I:105 anförda särskilda omständigheter synas tala för att kaptenen vid Upplands regemente O. G. Finnström, vilken den 1 oktober 1941 från övergångsstat återfördes till aktiv stat och som i avvaktan på att kaptensbeställning skulle bliva disponibel för honom då placerades å en löjtnantsbeställning, må, räknat från och med den 1 oktober 1942, då han tillträdde beställning såsom kapten vid regementet, placeras i löneklassen Oa 10 utan hinder av att han efter sin återgång till aktiv stat först innehaft löjtnantsbeställning. Frågan om hans löneställning synes utskottet sålunda böra bliva föremål för förnyad prövning av Kungl. Maj:t. Motionen torde få anses besvarad med vad utskottet sålunda anför.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt i skilda avseenden under arméns avlöningsanslag föreslagit har utskottet funnit sig böra tillstyrka.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som ansett, att bemyndigande bör lämnas Kungl. Maj:t att, liksom för innevarande budgetår skett, i staterna vidtaga smärre förändringar, som må visa sig erforderliga, hemställa,

att riksdagen må

I. a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 99 och II: 167 för budgetåret 1943/44 fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid armén ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid armén, vilka i särskild ordning överlämnats till riksdagen, dock att Kungl. Maj:t må i nämnda förteckningar vidtaga de smärre ändringar, som må visa sig erforderliga;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende å de av riksdagen fastställda personalförteckningarna meddela ej mindre särskilda föreskrifter av i tillämpliga delar samma innehåll som innefattas i de särskilda bestämmelser, som genom Kungl. Maj:ts

beslut den 30 juni 1942 fastställts att lända till efter rättelse för tillämpningen av arméns personalförteckningar budgetåret 1942/43, än även de särskilda föreskrifter, som kunna visa sig erforderliga i samband med genomförandet av den av 1942 års riksdag godkända planen för fortsatt utbyggnad och organisation av landets försvarskrafter under budgetåren 1942/47;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 16 april 1943 angivna grunder utfärda bestämmelser om placering i löneklass och beräkning av tid för uppflyttning till högre löneklass för personal, som i anslutning till föreliggande förslag om befälskadrernas utökning må komma att överflyttas från övergångsstat, reservstat och reserv till officers- och underofficersbeställningar på aktiv stat vid försvarsväsendet;

d) medgiva, att anställning å civilanställningsstat enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser må under budgetåret 1943/44 medgivas dels manskap, som avgått från beställning på aktiv stat med utgången av anställningsåret 1938/39 eller senare anställningsår och därvid erhållit anställning å civilanställningsstat (motsvarande) men som på grund av rådande förhållanden måst i särskild ordning tagas i anspråk för militär-tjänstgöring och till följd därav icke kunnat beredas tjänstledighet i civilanställningssyfte, dels ock manskap, som i omedelbar anslutning till anställning på aktiv stat innehaft anställning över stat och som i övrigt uppfyller fordringarna för anställning på civilanställningsstat;

e) godkänna följande avlöningsstat för arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

Utgifter.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 43,400,000
2. Avlöningar till personal å avgångsstat, <i>förslagsvis</i>	» 175,000
3. Avlöningar till personal å disponibilitetsstat, <i>förslagsvis</i>	» 50,000
4. Arvoden till pensionerad personal i arvodsbefattning, <i>förslagsvis</i>	» 5,650,000
5. Avlöningar till fänrikar, <i>förslagsvis</i>	» 1,350,000
6. Avlöningar till volontärer över stat, <i>förslagsvis</i>	» 820,000
7. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> :	

a) extra ordinarie och extra tjänstemän, förslagsvis	kronor 4,050,000	
b) bataljonsläkare vid fältläkarkåren, förslagsvis »	120,000	
c) bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren, förslagsvis	» 15,000	
d) betjäningsspersonal m. fl., förslagsvis	» 27,000	
e) musikelever	» 55,000	
f) extra sjuksköterskor m. m., förslagsvis »	66,000	
g) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., förslagsvis	» 53,000	kronor 4,386,000
8. Avlöningar till civil handräkningspersonal	»	2,650,000
9. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän	»	200,160
10. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	827,308
11. Stipendier för underlättande av officersrekryteringen i Boden, förslagsvis	»	40,000
12. Dagavlöning och dagavlöningsstillägg åt indelt manskap, förslagsvis	»	100,000
13. Avgången manskaps anställning å civilanställningsstat, förslagsvis	»	100,000
14. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	8,301,532
		<u>Summa kronor 68,050,000</u>

Särskilda uppbördsmedel.

Pensionsmedel, förslagsvis	kronor 4,320,000
	<u>Nettoutgift kronor 63,730,000</u>

f) till *Armén*: *Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 63,730,000 kronor;

II. besluta, att motionerna I: 270 och II: 403, I: 287, II: 388 samt I: 105 må anses besvarade med vad utskottet ovan anfört.

19:o) **Armén: Industriell krigsberedskap.** I statsverkspropositionen (fjärde huvudtiteln, punkten 47) hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Armén*: *Industriell krigsberedskap* för budgetåret 1943/44 beräkna ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 235 (sid. 99 och 100) föreslagit riksdagen att till Armén: Industriell krigsberedskap för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 200,000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att i och med tillkomsten av ett krigsmaterielverk förutsättningarna för dispositionen av de för försvarsgrenarna avsedda anslagen till industriell krigsberedskap syntes ha delvis ändrats. Det har sålunda syntts departementschefen kunna ifrågasättas, huruvida icke dessa anslag, vilka nu utnyttjas av armé-, marin- och flygförvaltningarna, i fortsättningen böra åtminstone till en del disponeras av krigsmaterielverket. Departementschefen har emellertid icke ansett sig kunna utan ytterligare utredning taga ståndpunkt härutinnan, och har därför förordat, att ifrågavarande anslag liksom hittills upptagas i riksstaten under de olika försvarsgrenarna, och har förutsatt, att det skall få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut rörande anslagens disposition.

Utskottet, som icke haft något att invända mot departementschefens förslag, att det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut rörande dispositionen av de anslag till industriell krigsberedskap, vilka av riksdagen anvisas under de olika försvarsgrenarna, eller i fråga om storleken av förevarande anslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till Armén: *Industriell krigsberedskap* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

MARINEN.

20:o **Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** I statsverkspropositionen (fjärde huvudtiteln, punkten 63) hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1943/44 beräkna ett förslagsanslag av 29,000,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 235 (sid. 101—121) föreslagit riksdagen att

dels för budgetåret 1943/44 fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid marinen ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid marinen, vilka i särskild ordning överlämnats till riksdagen;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende å de av riksdagen fastställda personalförteckningarna meddela de särskilda föreskrifter, som kunna visa sig erforderliga i samband med genomförandet av den av 1942 års riksdag god-

kända planen för fortsatt utbyggnad och organisation av landets försvarskrafter under budgetåren 1942/47;

dels godkänna följande avlöningsstat för marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

Utgifter.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän förslagsvis	kronor	22,300,000	
2. Avlöningar till personal å avgångsstat, förslagsvis	»	100	
3. Avlöningar till personal å disponibilitetsstat, förslagsvis	»	100	
4. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning, förslagsvis	»	800,000	
5. Avlöningar till fänrikar, förslagsvis	»	428,000	
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis:			
a) extra ordinarie och extra tjänstemän, förslagsvis	kronor	800,000	
b) viss icke-ordinarie personal vid marinläkarkåren, förslagsvis	»	165,000	
c) betjäningsspersonal m. fl., förslagsvis	»	20,000	
d) musikelever	»	12,600	
e) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., förslagsvis	»	12,000	1,009,600
7. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän	»	188,897	
8. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	523,592	
9. Sjötillägg m. m., förslagsvis	»	800,000	
10. Avgången manskaps anställning & civilanställningsstat, förslagsvis	»	80,000	
11. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	3,489,711	
			<u>Summa kronor 29,620,000</u>

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, förslagsvis	»	620,000
		<u>Nettoutgift kronor 29,000,000;</u>

dels ock till Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 29,000,000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått en inom riksdagens första kammare av herr *R. Berg* väckt motion (I: 271), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att den i staten för marindistriktsstaben i Syd-kustens marindistrikt upptagna befattningen för kanslibiträde i lönegraden MEo 7 skall utbytas mot en befattning för förste kontorist i lönegraden MEo 10.

I fråga om de skäl, som motionären anfört till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Marinens avlöningsanslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 27,160,000 kronor.

För nästa budgetår har departementschefen beräknat medelsbehovet under anslaget under samma anslagsposter som för innevarande budgetår med tillägg av anslagsposterna Avlöningar till personal å avgångsstat och Avlöningar till personal å disponibilitetsstat. Under anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för innevarande budgetår upptagen delpost för avlöningar till viss icke-ordinarie personal vid mariningenjörkåren har utgått ur staten, enär enligt i propositionen nr 143 angående krigsmaktens reservpersonal framlagt förslag alla marinunderingenjörer skola tillhöra reserven och alltså avlönas från anslaget till personal i reserven.

I fråga om de särskilda anslagsposterna i avlöningsstaten för marinen inhämtas av propositionen i huvudsak följande.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Under rubrikerna *amiralitetet* och *marinstaben* har i förhållande till innevarande budgetår icke vidtagits annan ändring, än att beställningen såsom chef för marinförvaltningen utgår i samband med att ämbetsverket erhåller sin nya organisation. Därjämte har lönegradsbeteckningarna ändrats till följd av den föreslagna omkonstruktionen av löneplanen Ob.

För *marindistriktens* del tillkommer en beställningshavare i lönegrad Oa 6 eller Oa 5, avsedd för befattningen såsom chef för Norrlandskustens marindistrikt.

Flottans stat har föreslagits skola utökas — bortsett från ökning som sammanhänger med omorganisation av marinförvaltningen — med följande officersbeställningar, nämligen 3 kommandörkapten av 1. graden, därav en såsom chef för vardera marinstabens utbildningsavdelning och för sjömansskolan, 4 kommandörkapten av 2. graden, en såsom assistent till avdelningschef i marinstaben, två såsom stationsstabschefer vid Karlskrona och Stockholms örlogsstationer samt en såsom stabschef vid Väst kustens marindistrikt, 8 kapten, därav en tjänstgörande vid marinstabens utbildningsavdelning, samt 9 löjtnanter. Det i förvaltningspropositionen framlagda förslaget till omorganisation av marinförvaltningen har föranlett uppförande å flottans personalförteckning av bland annat följande nya beställningar för officerare vid flottan, nämligen 1 kommandör, Ob 2, 1 kommandörkapten av 2. graden eller kapten och 1 kapten. I och med omorganisationen skulle emellertid en minskning kunna ske med 1 beställning för kommandörkapten av 1. graden. Med hänsyn till ovissheten om tidpunkten för omorganisationens genomförande har någon minskning av antalet kommandörkapten dock icke föreslagits. Minskningen avses emellertid skola beaktas vid upprättande av förslag till personalförteckning för budgetåret 1944/45.

Enär det kan förutses, att vissa svårigheter komma att möta att besätta

samtliga i förteckningen upptagna kaptensbeställningar bör — i likhet med vad som gäller för armén — medgivas, att ett mot uppkommande vakanser svarande antal löjtnanter i stället må tillsättas. Vad nu sagts gäller jämväl kustartilleriet.

Av underofficersbeställningar ha tillkommit 8 förvaltningsunderofficerare, 34 flaggunderofficerare och 40 underofficerare av 2. graden. I fråga om förvaltningsunderofficerare skall gälla, att beställningarna ifråga icke må tillsättas, förrän Kungl. Maj:t därtill lämnat särskilt medgivande.

Då det kan antagas, att under nästa budgetår fortfarande kommer att finnas ett mindre antal flaggkorpraler, ha 50 beställningar för flaggkorpraler upptagits för nästa budgetår. I likhet med vad för innevarande budgetår finnes stadgat skall gälla, att så länge flaggkorpralsbeställningar finnas besatta ett motsvarande antal beställningar för underofficerare av 2. graden skall hållas vakant.

Av manskapsbeställningar i övrigt upptagas nya beställningar för 7 högboatsmän, 134 furirer, 4 korpraler och 200 meniga. Av dessa beställningar äro 4 tillfälliga och avsedda för musikmanskap, och de skola från och med den 1 juli 1943 få disponeras vid Stockholms örlogsstation för att senare överföras till den musikkår, som enligt 1942 års beslut skall organiseras vid Göteborgs örlogsdepå. Anordningen är föranledd av anmält behov att förbereda den nytillkommande musikkårens uppsättande.

För *kustartilleriet* föreslås planelig utökning för att tillgodose personalbehovet i samband med den fortsatta utbyggnaden av, bland annat, Älvsborgs kustartilleriregemente och överförandet till kustartilleriet av ett antal underanskaffning varande 15 centimeters kanoner. Sålunda skall beställningen såsom chef för Blekinge kustartilleriförsvaret i lönegraden Ob 2 inrättas från och med nästa budgetår. Som chef för Göteborgs kustartilleriförsvaret, tillika chef för Älvsborgs kustartilleriregemente, har i enlighet med försvarsbeslutet upptagits en beställning i lönegraden Ob 1. Med hänsyn till att ett antal flaggkorpraler på aktiv stat beräknas komma att kvarstå under nästa budgetår, har i förteckningen upptagits samma antal som för innevarande budgetår. I förteckningen ha för övrigt upptagits nya beställningar för 2 överstelöjtnanter, 2 majorer, 6 kaptener, 6 löjtnanter, 2 förvaltningsunderofficerare, 14 flaggunderofficerare, 28 underofficerare av 2. graden, 70 furirer och 75 meniga.

Nyttillkomna beställningar för förvaltningsunderofficerare skola icke få tillsättas utan Kungl. Maj:ts särskilda medgivande.

Under rubriken *mariningenjörkåren* har departementschefen erinrat, att den pågående ingenjörutredningen jämväl skall avgiva förslag rörande mariningenjörkårens organisation och att till följd härav begärd utökning av kåren genom beslut vid 1942 års riksdag begränsades. Med hänsyn till att vederbörande myndigheter framhållit nödvändigheten av att kåren utökas redan under nästa år och då de anförda skälen för den föreslagna ökningen synts vägande, har departementschefen föreslagit uppförande å personalförteckningen av följande nya beställningar, nämligen 1 marindirektör av 1. graden, 1 förste mariningenjör, 2 mariningenjörer av 1. graden, 4 mariningenjörer av 2. graden,

1 specialingenjör av 1. graden, 2 specialingenjörer av 2. graden och 3 specialingenjörer av 3. graden. För att icke ingenjörutredningens resultat skall föregripas, har departementschefen emellertid föreslagit, att de nytillkommande beställningarna icke skola tillsättas med ordinarie innehavare utan allenast uppehållas på förordnande tills vidare, intill dess Kungl. Maj:t annorlunda bestämmer. Utöver denna ökning har departementschefen för marinförvaltningens del i samband med ämbetsverkets omorganisation föreslagit en ytterligare ökning med 1 marindirektör av 2. graden och 1 specialingenjör av 3. graden, och hava dessa beställningar ansetts böra utan avvaktan på ingenjörutredningens resultat tillsättas med ordinarie innehavare. Den i annat sammanhang av departementschefen föreslagna uppflyttningen av marinöverdirektören från nuvarande lönegraden Cb 2 (grundlön 17,000 kronor) till den nya lönegraden Cb 4 (grundlön 18,000 kronor) har föreslagits skola ske från och med budgetåret 1943/44.

I fråga om *marinintendenturkåren* har departementschefen anmält, att Kungl. Maj:t uppdragit åt militära expeditionstjänstkommittén att verkställa i 1942 års försvarsbeslut förutsatt utredning rörande kårens framtida omfattning och organisation. Med hänsyn härtill har departementschefen ansett en av marinförvaltningen begärd ökning av marinintendenturkårens personal med 8 beställningar böra begränsas till att avse ökning med allenast 4 beställningar, nämligen för 1 kommandörkapten av 1. graden, 1 kommandörkapten av 2. graden, 1 kapten och 1 löjtnant, vilka nya beställningar dock ansetts böra tillsättas endast på förordnande tills vidare. I samband med marinförvaltningens omorganisation skall kåren desutom ökas med 1 kommandörkapten av 2. graden och 2 kaptener eller löjtnanter. Till följd av att en kaptensbeställning, avsedd för en såsom kassör vid kameralförvaltningen inom Ostkustens marindistrikt placerad beställningshavare, blivit vakant, har denna i enlighet med vad tidigare beslutats avförts från personalförteckningen.

Under *marinläkarkåren* ha i överensstämmelse med försvarsbeslutet uppdragits ytterligare 2 marinläkare av 1. graden.

Vidkommande *marinens poliskår* har departementschefen anmält, att Kungl. Maj:t genom beslut den 3 juli 1942 anmodat 1939 års polisutredning att i samband med sitt uppdrag utreda den i försvarspropositionen till 1942 års riksdag berörda frågan om ersättande av marinens poliskår med särskilda statspolisavdelningar. Med anledning av en av kommittén gjord framställning, har Kungl. Maj:t genom beslut den 19 mars 1943 förordnat, att lediga eller ledigblivande ordinarie beställningar vid marinens poliskår tills vidare icke få återbesättas utan allenast uppehållas på förordnande. För nästa budgetår har departementschefen icke ifrågasatt någon ändring av antalet beställningar vid kåren.

I vad personalförteckningen angår *marinens sjukhus i Karlskona* och *marinens fasta undervisningsverk* har departementschefen icke ifrågasatt någon ändring.

Medelsbehovet under förevarande anslagspost har av departementschefen beräknats till 22,300,000 kronor för nästa budgetår.

2. Avlöningar till personal å avgångsstat.

3. Avlöningar till personal å disponibilitetsstat.

Då någon överföring till dessa stater hittills icke ägt rum för marinens del och möjligheter icke ansetts föreligga att bedöma, i vad mån dylik överföring kommer att ske under nästa budgetår, ha posterna allenast markerats i avlöningsstaten med belopp av 100 kronor för vardera posten.

4. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning.

För nästa budgetår har antalet befattningar för pensionerad personal i arvodesbefattning föreslagits ökat med 2 officerare och 8 underofficerare. Av dessa avses en officer för ettvarvt av Gotlands och Västkustens marindistrikt, kustartilleriförsvaren, samt underofficerarna en för Norrlandskustens marindistrikt, kustartilleriförsvaret, två för Gotlands marindistrikt, kustartilleriförsvaret, och fem för Västkustens marindistrikt, därav tre för kustartilleriförsvaret.

Kostnaderna för lön till pensionerad personal i arvodesbefattning ha för nästa budgetår uppskattats till omkring 800,000 kronor. Å avlöningsstatens inkomstitel beräknas från pensions huvudtiteln komma att inflyta 620,000 kronor.

5. Avlöningar till fänrikar.

Medelsbehovet under denna anslagspost har för nästa budgetår beräknats till omkring 428,000 kronor.

6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

a) Extra ordinarie och extra tjänstemän.

Ifrågavarande delpost är för innevarande budgetår uppförd med ett till 650,000 kronor förslagsvis beräknat belopp. För nästa budgetår har medelsbehovet under denna post beräknats till 800,000 kronor. Någon överflyttning av lönekostnader för icke-ordinarie personal från sakanslag till avlöningsanslaget har ej heller för marinen beräknats under nästa budgetår.

I fråga om *marinstaben* har departementschefen föreslagit, att en befattning skall inrättas för en studierektor i lönegraden MEo 23. Befattningshavaren skall leda undervisningen i flottans och kustartilleriets manskapskolor. Vid *marinstaben* har vidare räknats med ytterligare ett kontorsbiträde.

Vid *Norrlandskustens marindistrikt* tillkommer 1 telefonvakt av 2. klass och vid *Ostkustens marindistrikt* tillkomma enligt 1942 års plan för Vaxholms kustartilleriregemente 1 sjuksköterska och 2 eldare av 2. klass.

För *Gotlands marindistrikt* har beräknats ytterligare ett kontorsbiträde.

Vid *Sydskustens marindistrikt* har i enlighet med vad i 1942 års beslut förutsatts beräknats viss personal för sjömannsskolan. Vidare har enligt samma beslut nyuppförts på förteckningen en biträdande husmoder, avsedd för kasern Ankarstierna med matinrättning. För sjukvårdsförvaltningen och marinens sjukhus har beräknats viss ny personal. Ett av marinförvaltningen

framlagt förslag om uppflyttning av ett kanslibitråde vid vardera marin-distriktsstaben och Karlskrona kustartilleriregemente till förste kontorist samt ett kontorsbiträde vid sjukvårdsförvaltningen har departementschefen funnit sig icke kunna för närvarande tillstyrka.

För *Västkustens marindistrikt* ha i huvudsak enligt vad som i 1942 års försvarsbeslut förutsatts beräknats vissa nya befattningar, bland andra, en kassör i lönegraden MEO 11 vid kameralkontoret.

Departementschefen har beräknat medelsbehovet under denna delpost till 800,000 kronor för nästa budgetår, varav 50,000 kronor för anställande av extra tjänstemän.

b) Viss icke-ordinarie personal vid marinläkarkåren.

I enlighet med vad som i försvarsbeslutet förutsatts ha för nästa budgetår upptagits 4 nya beställningar för marinläkare av 2. graden vid marinläkarkåren.

Antalet marinläkarstipendiater, som enligt plan skulle minska till 7 under nästa budgetår, har bibehållits vid 14 på grund av uppkomna svårigheter att täcka behovet av läkare genom att taga i anspråk värnpliktiga läkare eller att inkalla marinläkare i reserven. Medelsbehovet under delposten har uppskattats till 165,000 kronor.

c) Betjäningpersonal m. fl.

Denna delpost har befunnits kunna nedsättas från 65,000 kronor under innevarande budgetår till 20,000 kronor för nästa år, vilken nedsättning möjliggjorts genom överförande av viss angiven personal till extra ordinarie anställning och till erhållande av avlöning med anlitan av annat anslag än nu förevarande.

d) Musikelever.

e) Tillfälligt anställande av tjänstemän m. m.

Dessa delposter hava för nästa budgetår beräknats med oförändrade belopp, 12,600 kronor respektive 12,000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har sålunda beräknats till 1,009,600 kronor.

7. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän.

Medelsbehovet under denna anslagspost har beräknats till 188,897 kronor för nästa budgetår mot 151,041 kronor under innevarande år. Höjningen är främst föranledd av tillkomsten av i 1942 års försvarsbeslut beräknade nya arvoden och av ökat antal arvoden till militära lärare vid marinens fasta undervisningsverk, betingade av kaderökningen.

8. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

Denna anslagspost, som för innevarande år är beräknad till 380,000 kronor, föreslås för nästa budgetår höjd till 523,592 kronor.

Av den föreslagna höjningen hänför sig ett belopp av 27,200 kronor till en avsedd omorganisation av kustsignalväsendet, innebärande att de förmän och övrig personal från lotsverket, som nu anlitas för kustsignalväsendet, skulle

ersättas med militär personal. Av omorganisationen följer, att särskilda arvodet skola utgå till uppbördsmän vid marinens kustbevakning. En närmare redogörelse för omorganisationsförslaget har av departementschefen lämnats i propositionen å sid. 115—117.

För Norrlandskustens marindistrikt tillkommer ett arvode å 3,000 kronor till en läkare vid Härnösands kustartilleridetachment.

Vidare tillkomma nya arvoden för vaktkarlar och tillsynsmän. I vissa fall har räknats förhöjning av hittills utgående arvoden.

En väsentlig del av det ökade medelsbehovet hänför sig till marinens fasta undervisningsverk och till marinens rekrytskolor. Sålunda beräknas arvoden till civila lärare vid sjömansskolan komma att draga en kostnad av 83,300 kronor och till civila lärare vid kustartilleriets rekrytskolor av 118,000 kronor mot 40,000 kronor för innevarande budgetår.

9. Sjötillägg m. m.

För sjötillägg, förekommande flygtillägg, representationspenningar under sjötjänstgöring samt dykeriersättning för ordinarie personal har beräknats ett belopp av förslagsvis 800,000 kronor, innebärande en höjning i förhållande till innevarande budgetår med 50,000 kronor, vilken höjning är betingad av den blivande personalökningen.

10. Avgånget manskaps anställning å civilanställningsstat.

Liksom under innevarande budgetår har denna anslagspost uppförts med ett belopp av 80,000 kronor.

11. Rörligt tillägg.

För nästa budgetår har för tillgodoseendet av medelsbehovet under denna anslagspost beräknats ett belopp av 3,490,000 kronor, vilket belopp för jämnande av avlöningsstatens slutsumma minskats till förslagsvis 3,489,711 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. har sålunda beräknats uppgå till 29,000,000 kronor, innebärande en anslagshöjning i förhållande till innevarande år med 1,840,000 kronor.

Utskottet. I den av departementschefen förordade personalförteckningen för ordinarie tjänstemän vid marinen bör antalet kommandörkapten av 1. graden vid flottan minskas med 1 i anslutning till utskottets under punkten 11:o) i förevarande utlåtande framlagda förslag därom, att för befattningen såsom chef för artilleri-byrån i marinförvaltningens vapenavdelning skall beräknas en beställning för kommandörkapten av 1. graden eller överstelöjtnant å marinförvaltningens stat, vilket förslag framlagts av utskottet för att möjliggöra befattningens tillsättande med officer antingen ur flottan eller ur kustartilleriet. I övrigt har utskottet icke funnit anledning föreslå någon ändring i departementschefens förslag till personalförteckning för ordinarie tjänstemän. Med hänsyn till stor-

leken av nu ifrågavarande anslagspost, av departementschefen uppförd med 22,300,000 kronor, har utskottet icke funnit anledning föreslå nedsättning av dess belopp till följd av den föreslagna minskningen med 1 kommandörkapten av 1. graden.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det av departementschefen framlagda förslaget till personalförteckning för pensionerad personal i arvodesbefattning eller mot beräkningen av anslagsposten för arvoden till sådan personal.

Vidkommande personalförteckningen för icke-ordinarie personal m. fl. har i motionen I: 271 yrkats den ändringen i det av departementschefen framlagda förslaget, att i förteckningen upptagen befattning för kanslibitråde i lönegraden MEO 7 vid marindistriktsstaben i Sydkustens marindistrikt i enlighet med av marinförvaltningen framlagt förslag måtte uppföras såsom befattning för förste kontorist i lönegraden MEO 10. Utskottet har med hänsyn till i motionen lämnade uppgifter rörande de med befattningen förenade göromålen funnit skäl tala för den föreslagna uppflyttningen, men då löneställningen för denna befattning av departementschefen prövats i samband med frågan om löneställningen för vissa andra befattningar, har utskottet icke funnit sig böra på grundval av för utskottet föreliggande material föreslå riksdagen att bifalla motionen. Utskottet förutsätter emellertid, att frågan om befattningens löneställning göres till föremål för ny prövning av Kungl. Maj:t, och finner, därest denna prövning skulle giva till resultat, att befattningen bör uppflyttas, hinder icke böra möta för Kungl. Maj:t att under budgetåret 1943/44 vidtaga därav betingad jämkning i personalförteckningen för icke-ordinarie personal m. fl. vid marinen. Motionen I: 271 torde få anses besvarad med vad utskottet sålunda anført. I övrigt har departementschefens förslag rörande icke-ordinarie personal m. fl. vid marinen icke givit utskottet anledning till något uttalande.

Departementschefens förslag rörande beräkningen av övriga anslagsposter under marinens avlöningsanslag hava ej heller givit utskottet anledning till någon erinran.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som ansett att bemyndigande bör lämnas Kungl. Maj:t att, liksom för innevarande år skett, i personalförteckningarna vidtaga de smärre ändringar, som visa sig erforderliga, hemställa,

att riksdagen må

I. a) för budgetåret 1943/44 med den ändringen, att antalet kommandörkapten av 1. graden vid flottan minskas med 1, fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid marinen ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid marinen, vilka i särskild ordning överlämnats till riksdagen, dock att Kungl. Maj:t må i nämnda förteckningar vidtaga de smärre ändringar, som må visa sig erforderliga;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende å de av riks-

dagen fastställda personalförteckningarna meddela de särskilda föreskrifter, som kunna visa sig erforderliga i samband med genomförandet av den av 1942 års riksdag godkända planen för fortsatt utbyggnad och organisation av landets försvarskrafter under budgetåren 1942/47;

c) godkänna följande avlöningsstat för marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

Utgifter.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 22,300,000
2. Avlöningar till personal å avgångsstat, förslagsvis	» 100
3. Avlöningar till personal å disponibilitetsstat, förslagsvis	» 100
4. Arvoden till pensionerad personal i arvodsbefattning, förslagsvis	» 800,000
5. Avlöningar till fänrikar, förslagsvis	» 428,000
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis:	
a) extra ordinarie och extra tjänstemän, förslagsvis...	kronor 800,000
b) viss icke-ordinarie personal vid marinläkarkåren, förslagsvis	» 165,000
c) betjäningpersonal m. fl., förslagsvis	» 20,000
d) musikelever	» 12,600
e) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., förslagsvis	» 12,000
7. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän	» 188,897
8. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 523,592
9. Sjtö tillägg m. m., förslagsvis	» 800,000
10. Avgånget manskaps anställning å civilanställningsstat, förslagsvis	» 80,000
11. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 3,489,711
	<hr/>
	Summa kronor 29,620,000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, förslagsvis	» 620,000
----------------------------------	-----------

Nettoutgift kronor 29,000,000;

d) till *Marinen: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 29,000,000 kronor;

II. besluta, att motionen I: 271 skall anses besvarad med vad utskottet ovan anfört.

21:o) **Marinen: Industriens krigsorganisation.** I statsverkspropositionen (fjärde huvudtiteln, punkten 100) hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Marinen: Industriens krigsorganisation* för budgetåret 1943/44 beräkna ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 235 (sid. 121) föreslagit riksdagen att till *Marinen: Industriens krigsorganisation* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 100,000 kronor.

Departementschefen har under hänvisning till att betydande reservationer finnas att tillgå under anslaget och till vad som anförs vid anmälan av arméns motsvarande anslag föreslagit, att anslaget för nästa budgetår upptages med ett belopp av 20,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Marinen: Industriens krigsorganisation* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

FLYGVAPNET.

22:o) **Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.** I statsverkspropositionen (fjärde huvudtiteln, punkten 105) hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1943/44 beräkna ett förslagsanslag av 18,500,000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 235 (sid. 122—137) föreslagit riksdagen att

dels för budgetåret 1943/44 fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid flygvapnet ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid flygvapnet, vilka i särskild ordning överlämnats till riksdagen;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende å de av riksdagen fastställda personalförteckningarna meddela de särskilda föreskrifter, som kunna visa sig erforderliga i samband med genomförandet av den av 1942 års riksdag godkända planen för fortsatt utbyggnad och organisation av landets försvarskrafter under budgetåren 1942/47;

dels godkänna följande avlöningsstat för flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

Utgifter.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	9,150,000
2. Avlöningar till personal å avgångsstat, förslagsvis	»	25,000
3. Avlöningar till personal å disponibilitetsstat, förslagsvis	»	25,000
4. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning, förslagsvis	»	730,000
5. Avlöningar till fänrikar, förslagsvis	»	325,000
6. Löner till viss kontraktsanställd civil personal, förslagsvis	»	720,000
7. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis:		
a) extra ordinarie och extra tjänstemän, förslagsvis	kronor	1,520,000
b) viss icke-ordinarie läkarpersonal, förslagsvis	»	12,000
c) betjäningsspersonal, förslagsvis ...	»	3,000
d) musikelever	»	11,000
e) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., förslagsvis	»	14,000
8. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän	»	84,595
9. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	231,200
10. Flygtillägg m. m., förslagsvis	»	4,225,000
11. Avgången manskaps anställning å civilanställningsstat, förslagsvis	»	5,000
12. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	1,879,205
		<hr/>
	Summa kronor	18,960,000

Särskilda uppbördsmedel.

Pensionsmedel, förslagsvis	kronor	560,000
		<hr/>
	Nettoutgift kronor	18,400,000;

dels ock till Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 18,400,000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft följande motioner, nämligen

dels en inom andra kammaren av herr *T. Ekdahl* väckt motion (II: 387), vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 235 måtte besluta att för nästa budgetår å personalförteckningen för flyg-

vapnet uppföra 20 mästare av 1. klassen i lönegrad Ca 14 och 90 mästare av 2. klassen i lönegrad Ca 12;

dels ock en inom samma kammare av herr V. Hedlund i Östersund *m. fl.* väckt motion (II: 374), vari hemställts, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 235 måtte besluta, att Kungl. Jämtlands flygflottilj i dyrortshänseende får tills vidare räkna Östersund såsom förläggningssort.

I fråga om de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

Flygvapnets avlöningsanslag har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med ett belopp av 16,000,000 kronor.

För budgetåret 1943/44 har departementschefen funnit anslaget böra beräknas under samma anslagsposter som för innevarande budgetår med tillägg av två anslagsposter för avlöningar till personal å avgångsstat respektive disponibilitetsstat.

Enligt den av 1942 års riksdag antagna planen för flygvapnets utbyggnad skall under budgetåret 1943/44 uppsättandet av Bråvalla och Upplands flygflottiljer samt en ny central flygverkstad påbörjas, en teknisk skola tillkomma, flygkadettskolan organiseras, organisationen av andra eskaderstaberna och Västra flygbasområdesstaberna fullt genomföras, organisationen av tredje eskaderstaberna påbörjas samt musikkårer inrättas vid Södermanlands, Kalmar och Bråvalla flygflottiljer. Medelsbehovet under flygvapnets avlöningsanslag för nästa budgetår har av departementschefen beräknats med hänsyn härtill, men därjämte har förutsatts, att Södra och Norra flygbasområdesstaberna i begränsad omfattning skola organiseras redan under nästa budgetår i stället för senare, och å andra sidan att inrättandet av musikkår vid Bråvalla flygflottilj skall uppskjutas till budgetåret 1944/45. Vid anslagsberäkningarna har hänsyn vidare tagits till de förändringar, som följa av övergången till en ny organisation av försvarets förvaltningsmyndigheter.

För att personalbehovet inom flygvapnet under budgetåret 1943/44 skall kunna tillgodoses räknas, i enlighet med vad som förutsattes vid 1942 års beslut om vapnets utbyggnad, med övergång till flygvapnet av officerare och underofficerare från armén och marinen samt med bibehållande av kontraktsanställd civil personal såsom ersättare för underofficerare i vissa befattningar samt för äldre underbefäl i tekniska befattningar. De föreslagna personalökningarna hava grundats på föreliggande möjligheter att kunna befordra eller nyanställa personal.

Av den av departementschefen lämnade redogörelsen för de olika anslagsposternas beräkning och för personalbehovet inhämtas i huvudsak följande.

I. Avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Under rubriken *personal vid flygvapnet* har i förslaget till personalförteckning i stort sett upptagits den personal, som i 1942 års försvarsplan beräknats för budgetåret 1943/44.

Vad angår officerare har antalet överstar upptagits till samma antal

som för innevarande budgetår eller 3, men då en av de nuvarande överstebeställningarna överflyttats till flygförvaltningens personalförteckning, innebär detta, att antalet överstebeställningar ökas med en, avsedd såsom souschef vid flygstaben. En major har upptagits utöver planen för att övergångsvis medgiva besättandet av befattning som chef för visst flygbasområde med regementsofficer. Med hänsyn till omorganisationen av flygförvaltningen hava vidtagits de förändringar, som följer av att vissa beställningar för officerare, utöver ovannämnda överstebeställning, uppförts på flygförvaltningens personalförteckning. Sålunda har, bland andra, beställningen såsom souschef i flygförvaltningen avförts från personalförteckningen för personalen vid flygvapnet i samband med övergången till den nya organisationen för ämbetsverket.

Antalet underofficerare har upptagits till det i utbyggnadsplanen beräknade.

För manskap har av rekryterings- och utbildningsskäl upptagits något högre antal beställningar än som förutsatts i 1942 års plan.

I fråga om musikpersonalen hava med hänsyn till rekryteringsförhållandena vissa jämkningar vidtagits i förhållande till utbyggnadsplanen.

Vad angår flygingenjörerna har räknats dels med av flygförvaltningens omorganisation betingade ändringar i personalförteckningen dels ock med en ökning av 8 beställningar, nämligen 1 flygingenjör av 1. graden, 2 av 2. graden och 5 av 3. graden.

Beträffande läkarpersonalen har föreslagits en planenlig ökning med 2 beställningar för flygläkare av 1. graden. Vidare har föreslagits, att flygöverläkaren skall uppflyttas från lönegraden Ca 28 till lönegraden Ca 30, vilket ansetts påkallat i betraktande av de ansvarsfulla arbetsuppgifter, som ankomma på honom, samt med hänsyn till löneställningen för vissa läkartjänster inom försvarets sjukvårdsförvaltning och för armé- och marinöverläkarna.

Antalet verkmästare och mästare har i förteckningen upptagits till 142, vilket innebär planenlig utökning. Dessa beställningar fördelas så, att 16 uppföras såsom verkmästare av 1. klassen, 16 såsom verkmästare av 2. klassen och 110 såsom mästare. I detta sammanhang har departementschefen anmält, att flygförvaltningen på anförda skäl föreslagit, att mästarna måtte uppdelas i två klasser, mästare av 1. klassen i lönegraden Ca 14 och mästare av 2. klassen i lönegraden Ca 12, och att antalet för nästa budgetår måtte bestämmas till 20 respektive 90. Departementschefen har om detta förslag uttalat, att de av flygförvaltningen för en uppdelning av mästarna anförda skälen syntes honom bärande, och att han därför icke funnit något vara att erinra mot den föreslagna löneställningen eller proportionen mellan de båda kategorierna. Med hänsyn till den återhållsamhet, som under nuvarande förhållanden måste iakttagas vid prövning av frågor om lönereglering, har departementschefen emellertid ansett sig böra föreslå, att med förslaget genomförande skall tills vidare anstå.

I fråga om personal vid flygförbanden har i förslaget till per-

sonalförteckning beräknats maskinister, eldare av 1. klassen och förrådsvaktmästare i vanlig omfattning jämväl för Bråvalla och Upplands flygflottiljer.

Medelsbehovet under anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän har av departementschefen beräknats till 9,150,000 kronor.

2. Avlöningar till personal å avgångsstat.

3. Avlöningar till personal å disponibilitetsstat.

Departementschefen har framhållit, att det för närvarande icke vore möjligt att bedöma medelsbehovet under dessa anslagsposter, men har ansett, att ett belopp av 25,000 kronor för vardera anslagsposten borde vara tillräckligt.

4. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning.

Antalet befattningar för pensionerad personal i arvodesbefattningar har i förslaget till personalförteckning i förhållande till antalet under innevarande år ökats med 13 officersbefattningar och 18 underofficersbefattningar. I fråga om befattningarnas fördelning har en redogörelse lämnats i propositionen å sid. 127 och 128. I anslutning till denna redogörelse har departementschefen framhållit, att för vissa skolor avsedda befattningar icke böra få tillsättas, förrän närmare utredning verkställts rörande behovet av dem.

Kostnaderna för arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning hava beräknats till 730,000 kronor, medan pensionsmedlen, som innehavarna av arvodesbefattningar skola avstå, beräknats till 560,000 kronor, vilket belopp uppförts å avlöningsstatens inkomsttitel.

5. Avlöningar till fänrikar.

Medelsbehovet under denna anslagspost har beräknats till 325,000 kronor med utgångspunkt från att lön skall utgå för 96 fänrikar under hela budgetåret 1943/44 och för ytterligare 65 under en tid av omkring två och en halv månader.

6. Löner till viss kontraktsanställd civil personal.

För budgetåren 1940/43 ha under flygvapnets avlöningsanslag funnits upptagna särskilda anslagsposter för bestridande av avlöningskostnaderna för viss kontraktsanställd civil personal. Syftet med anställandet av denna personal har varit att med hänsyn till rådande knapphet under den pågående utbyggnaden av flygvapenorganisationen på militärt utbildad personal frigöra dylik personal från sådana sysslor och befattningar, som icke nödvändigt kräva militära kvalifikationer hos sina innehavare. För budgetåret 1942/43 har för ändamålet beräknats ett belopp av 1,350,000 kronor, avsett för högst 112 befattningshavare i expeditionstjänst och högst 224 befattningshavare i mekanikertjänst.

För budgetåret 1943/44 beräknas behovet av kontraktsanställd personal vid flygvapnet till 130 i expeditionstjänst och 298 i mekanikertjänst. Ökningen är betingad av tillkomsten av Bråvalla och Upplands flygflottiljer och av att bland mekanikerpersonalen medtagits 45 hjälpmontörer, som för när-

varande äro avlönade med medel från förskottsanslag. Då en del av den ifrågavarande mekanikerpersonalen eller 220 man är avsedd att bibehållas jämväl vid utbyggd flygvapenorganisation, hava dessa ansetts böra redan från och med nästa budgetår överflyttas till att avlönas från anslaget till underhåll av flygmateriel, och har nämnda anslag beräknats med hänsyn härtill. Från nu förevarande anslagspost har avlöning alltså beräknats skola utgå för 130 befattningshavare i expeditionstjänst, 33 vapensmeder och 45 hjälpmontörer. Kostnaderna härför hava av departementschefen beräknats till 720,000 kronor.

7. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

a) *Extra ordinarie och extra tjänstemän.*

Delposten för avlöningar till extra ordinarie och extra tjänstemän har i den för innevarande budgetår fastställda avlöningsstaten upptagits med ett belopp av 1,320,000 kronor.

För nästa budgetår har departementschefen beräknat kostnaderna under förevarande delpost till 1,520,000 kronor. Liksom för armén och marinen har därvid endast räknats med sådan extra ordinarie personal, vars avlöning enligt hittills tillämpade grunder bestritts från avlöninganslag.

Å personalförteckningen för extra ordinarie personal vid flygvapnet under budgetåret 1943/44 ha uppförts nya befattningar i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förutsattes i 1942 års försvarsbeslut, d. v. s. för nytillkommande staber, flygförband och skolor. För flygstaben ha upptagits två nya befattningar för portvakter i lönegraden MEO 5, vilka bliva erforderliga vid flygledningens inflyttning i det nya ämbetshuset, samt 4 nya skrivbiträdesbefattningar. En av flygförvaltningen gjord framställning om att en del av de nu i lönegraden MEO 12 placerade väderleksassistenterna vid flygförbanden måtte uppflyttas till lönegraden MEO 15 har departementschefen ansett böra prövas i samband med frågan om organisationen av försvarsväsendets väderlekstjänst. Det har synts departementschefen böra få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera besluta i nämnda lönefråga. De ifrågavarande befattningarna hava i personalförteckningen av departementschefen upptagits såsom tills vidare hänförliga till lönegraden MEO 12.

b) *Viss icke-ordinarie läkarpersonal.*

Under denna delpost har beräknats medel för bestridande av avlöningsm. fl. förmåner för 3 icke-ordinarie flygläkare av 2. graden eller en mera än under innevarande budgetår. Delposten har upptagits med ett belopp av 12,000 kronor.

c) *Betjäningsspersonal.*

Under denna delpost har i likhet med för innevarande budgetår upptagits ett belopp av 3,000 kronor.

d) *Musikelever.*

För nästkommande budgetår har räknats med 30 musikelever vid flygvapnet. Medelsbehovet har beräknats till i runt tal 11,000 kronor.

e) Tillfälligt anställande av tjänstemän m. m.

Denna delpost har upptagits med oförändrat belopp, förslagsvis 14,000 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har i enlighet med de ovan återgivna beräkningarna av de olika delposterna upptagits med tillhoppa 1,560,000 kronor.

8. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän.

För arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän har för nästa budgetår beräknats ett belopp av 84,595 kronor, innebärande en ökning med 12,840 kronor. Ökningen är föranledd av utsträckt undervisning och ökat elevantal i vissa skolor.

9. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

För innevarande budgetår har i avlöningsstaten upptagits ett belopp av 199,278 kronor för sådana arvoden och ersättningar, som utgå efter Kungl. Maj:ts prövning. För budgetåret 1943/44 har departementschefen beräknat ett belopp av 231,200 kronor bliva erforderligt för ifrågavarande ändamål.

Det ökade medelsbehovet är i huvudsak föranlett av att undervisningen i manskapsskolorna vid flygförbanden på grund av ökat elevantal måste fördelas på flera undervisningsavdelningar, varav följer ökat behov av civila lärare. Kostnadsökningen härför har beräknats till 26,700 kronor och medelsbehovet för detta ändamål till 124,200 kronor. Vidare föranledes ökat medelsbehov av att tillsynsmän måste beräknas för flygfält jämte förråd och övriga anläggningar, som under nästa budgetår komma att färdigställas, samt av ökat behov av sekreterarebiträde åt flygvapnets haverikommission.

10. Flygtillägg m. m.

För budgetåret 1943/44 har för bestridande av kostnaderna för flygtillägg m. m. beräknats ett belopp av 4,225,000 kronor mot 3,270,000 kronor för innevarande budgetår.

I detta sammanhang har departementschefen anmält, att Kungl. Maj:t genom beslut den 4 september 1942 på framställning av chefen för försvarsstaben med tillämpning tills vidare från och med den 1 juli 1942 medgivit, att extra ordinarie och extra tjänstemän vid försvarsstabens fotoanstalt vid utförande av flygfotografering skola äga uppbära flygtraktamente med 5—9 kronor för dag enligt i beslutet angivna grunder. Härjämte har medgivits, att därest dessa tjänstemän vid utförande av flygfotografering drabbas av olycksfall, varav föranledes sjukdom eller förlust av arbetsförmågan, de skola äga under tjänstledighet till följd av olycksfallet åtnjuta flygtillägg med 150 kronor för månad räknat. Kostnaderna för dessa förmåner, vilka såvitt avser budgetåret 1942/43 bestridas från fjärde huvudtitelns anslag till extra utgifter, avses under budgetåret 1943/44 skola bestridas från förevarande anslagspost.

11. Avgånget manskaps anställning å civilanställningsstat.

Anslagsposten har för nästa budgetår uppförts med oförändrat belopp, 5,000 kronor.

12. Rörligt tillägg.

För rörligt tillägg har ett belopp av i runt tal 1,880,000 kronor beräknats vara erforderligt för nästa budgetår, vilket belopp dock, för avlöningsstatens avjämnande, ansetts böra bestämmas till förslagsvis 1,879,205 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under flygvapnets avlöningsanslag för budgetåret 1943/44 har i enlighet med angivna beräkningar upptagits till 18,400,000 kronor.

Utskottet.

De av departementschefen föreslagna ökningarna i flygvapnets personaluppsättning äro i huvudsak föranledda av det planenliga genomförandet under budgetåret 1943/44 av den av 1942 års riksdag beslutade utökningen av flygvapnets organisation under femårsperioden 1942—1947 samt av den avsedda omorganisationen av försvarsväsendets förvaltning. Därutöver av departementschefen föreslagna ökning eller ändringar i fråga om flygvapnets personal äro grundade på vunna erfarenheter rörande behovet av desamma. De föreslagna ökningarna av officers- och underofficerspersonalen samt av den civilmilitära personalen motsvara icke behovet för flygvapenorganisationen under budgetåret 1943/44 utan hava grundats på beräkningar rörande de föreliggande möjligheterna att kunna befordra eller nyanställa personal. Med anledning härav avses vissa befattningar vid flygvapnet skola även under nästa budgetår uppehållas av kontraktsanställd civil personal.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot de av departementschefen framlagda förslagen rörande beräkningen av antalet beställnings- och befattningshavare vid flygvapnet för budgetåret 1943/44. Då utskottet inhämtat, att det med hänsyn till befodringsläget inom regementsofficersgruppen torde bliva förenat med svårigheter att under budgetåret tillsätta såväl de å flygvapnets personalförteckning uppförda beställningarna för överstelöjtnanter som också de å flygförvaltningens personalförteckning uppförda för officerare avsedda befattningarna i samma lönegrad, synes det emellertid utskottet vara lämpligt, att det av departementschefen å flygvapnets personalförteckning upptagna antalet beställningar för majorer ökas med 1 i syfte att därigenom möjliggöra för flygvapnet att, även om en av beställningarna för överstelöjtnanter eller av de motsvarande befattningarna i samma lönegrad å flygförvaltningens stat icke skulle kunna under året tillsättas, ändock erhålla beräknat antal regementsofficers- eller motsvarande beställningar, vilket är erforderligt för uppehållande av vissa befattningar inom vapnet. Den omständigheten, att sammanlagda antalet å personalförteckningen för officerare uppförda beställningar i förhållande till departementschefens förslag härigenom kommer att ökas med 1, har icke synts utskottet behöva förleda någon uppräknig av det av departementschefen uppgivna medelsbehovet under flygvapnets avlöningsanslag.

I motionen II: 387 har yrkats, att av de 110 beställningar för mästare, vilka av departementschefen föreslagits skola uppföras å personalförteckningen i lönegraden Ca 12, 20 måtte uppföras såsom beställningar för mästare av 1. klassen i lönegraden Ca 14 och 90 såsom mästare av 2. klassen i lönegraden Ca 12. Utskottet får med anledning härav erinra därom, att ett av flygförvaltningen avgivet förslag av enahanda innebörd som det av motionären nu framställda yrkandet har varit föremål för Kungl. Maj:ts övervägande samt att departementschefen i ärendet uttalat, att den föreslagna uppdelningen av mästarna syntes hava skäl för sig och att intet vore att erinra mot den föreslagna löneställningen eller proportionen mellan de båda kategorierna, men att med förslagets genomförande borde tills vidare anstå med hänsyn till den återhållsamhet, som under nuvarande förhållanden måste iakttagas vid prövning av frågor om löneroglering. Även utskottet har kommit till den uppfattningen, att beställningarna för mästare vid flygvapnet böra uppdelas på lönegraderna Ca 14 och Ca 12, enär detta måste anses vara av betydelse för säkerställande av en god rekrytering av ifrågavarande för flygsäkerheten så betydelsefulla personalkategori och jämväl enär motsvarande personal vid armén är uppdelad på de båda nämnda lönegraderna. Då departementschefen av angivna skäl funnit frågans lösning böra uppskjutas, har utskottet dock icke ansett sig i anledning av motionen böra föreslå riksdagen att nu intaga annan ståndpunkt. Utskottet får alltså avstyrka motionen. Utskottet förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t skall till förnyad prövning upptaga frågan.

På av departementschefen anförda skäl torde det böra få ankomma på Kungl. Maj:t att i samband med prövningen av frågan om organisationen av försvarsväsendets väderlekstjänst taga ställning till det av flygförvaltningen framlagda förslaget om uppflyttning av väderleksassistenterna vid flygförbanden från lönegraden MEo 12 till lönegraden MEo 15.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det av departementschefen framlagda förslaget, att kontraktsanställd civil personal i mekanikertjänst, i den omfattning som sådan personal beräknas bliva erforderlig för fortsatt tjänst vid flygvapnet även efter genomförd utbyggnad av vapnet, från och med nästa budgetår skall avlönas med anlåtande av anslaget till underhåll av flygmateriel i stället för under avlöningsanslaget upptagen anslagspost till löner åt viss kontraktsanställd personal.

Vad departementschefen i övrigt föreslagit och anført i anslutning till beräkningen av flygvapnets avlöningsanslag har icke givit utskottet anledning till något uttalande.

I detta sammanhang har utskottet jämväl till behandling upptagit motionen II: 374, vari hemställts, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition måtte besluta, att Jämtlands flygflottilj i dyrortshänseende får tills vidare räkna Östersund såsom förläggningsort. I kungörelse den 22 januari 1943 angående krigsmaktens indelning i fred och rikets militärterritoriella indelning har Frösön angivits såsom förläggningsort för nämnda flygflottilj, medan Östersund dessförinnan alltsedan flottiljens uppsättande varit angivet såsom förläggningsort för densamma. Sedermera har Kungl. Maj:t genom beslut

den 19 mars 1943 bemyndigat flygförvaltningen att, efter prövning i varje särskilt fall, medgiva sådan personal vid bland annat Jämtlands flygflottilj, som icke kunde erhålla bostad å förläggningssorten utan måste anskaffa bostad å dyrare ort, att komma i åtnjutande av lön efter den ortsgrupp, vartill den dyrare orten vore att hänföra. Övrig personal vid flottiljen, som tidigare uppburit lön efter Östersunds ortsgrupp, kommer i stället att få uppbära lön allenast efter Frösöns ortsgrupp. Motionen är föranledd härav.

Med hänsyn till att Jämtlands flygflottilj enligt såväl 1925 som 1936 års försvarsbeslut ansetts förlagd till Östersund, ehuru till flottiljen hörande etablissemang, flygfält m. m. varit belägna å Frösön, där jämväl någon del av flottiljens personal haft sin bostad, samt därtill, att någon ändring i de faktiska förhållandena i detta hänseende icke inträtt genom 1942 års försvarsreform, synes det utskottet föreligga särskilda skäl för att Jämtlands flygflottiljs personal i dess helhet alltjämt medgives rätt att, i avvaktan på en i utsikt ställd utredning rörande vissa orters placering i dyrortshänseende, åtnjuta lön, beräknad såsom vid förläggning i Östersund. Enligt utskottets mening bör riksdagen därför i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förnyat övervägande av den i motionen väckta frågan.

Under återopande av vad sålunda anförts, får utskottet, som ansett, att bemyndigande bör lämnas Kungl. Maj:t att, liksom för innevarande budgetår skett, i personalförteckningarna vidtagna smärre ändringar, som må visa sig erforderliga, hemställa,

att riksdagen må

a) med avslag å motionen II: 387 och med bifall till Kungl. Maj:ts förslag med den ändringen, att antalet majorer vid flygvapnet ökas med 1, för budgetåret 1943/44 fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid flygvapnet ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid flygvapnet, vilka i särskild ordning överlämnats till riksdagen, dock att Kungl. Maj:t må i nämnda förteckningar vidtagna de smärre ändringar, som må visa sig erforderliga;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende å de av riksdagen fastställda personalförteckningarna meddela de särskilda föreskrifter, som kunna visa sig erforderliga i samband med genomförandet av den av 1942 års riksdag godkända planen för fortsatt utbyggnad och organisation av landets försvarskrafter under budgetåren 1942/47;

c) godkänna följande avlöningsstat för flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas under budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

Utgifter.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 9,150,000
--	------------------

2. Avlöningar till personal å avgångsstat, <i>förslagsvis</i>	kronor	25,000	
3. Avlöningar till personal å disponibilitetsstat, <i>förslagsvis</i>	»	25,000	
4. Arvoden till pensionerad personal i arvodsbefattning, <i>förslagsvis</i>	»	730,000	
5. Avlöningar till fänrikar, <i>förslagsvis</i>	»	325,000	
6. Löner till viss kontraktsanställd civil personal, <i>förslagsvis</i>	»	720,000	
7. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> :			
a) extra ordinarie och extra tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	1,520,000	
b) viss icke-ordinarie läkarpersonal, <i>förslagsvis</i>	»	12,000	
c) betjäningpersonal, <i>förslagsvis</i>	»	3,000	
d) musikelever	»	11,000	
e) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., <i>förslagsvis</i>	»	14,000	» 1,560,000
8. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän	»	84,595	
9. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	231,200	
10. Flygtillägg m. m., <i>förslagsvis</i>	»	4,225,000	
11. Avgånget manskaps anställning å civilanställningsstat, <i>förslagsvis</i>	»	5,000	
12. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	1,879,205	
			<u>Summa kronor 18,960,000</u>

Särskilda uppbördsmedel.

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor	560,000
		<u>Nettoutgift kronor 18,400,000;</u>

d) till *Flygvapnet*: Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 18,400,000 kronor;

e) i anledning av motionen II: 374 i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga under förnyat övervägande frågan om medgivande för all personal vid Jämtlands flygflottilj att tills vidare åtnjuta lön, beräknad såsom vid förläggning i Östersund.

23:o) **Flygvapnet: Industriens krigsorganisation.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen (fjärde huvudtiteln, punkten 132) och i pro-

positionen nr 235 (sid. 137 och 138) framlagda förslag och under erinran att anslaget under innevarande budgetår är uppfört med 85,000 kronor hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygvapnet: Industriens krigsorganisation* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

D. Vissa till försvaret hörande institutioner.

24:o) **Garnisonssjukhusen: Avlöningar.** I statsverkspropositionen (fjärde huvudtiteln, punkten 151) hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

dels besluta, att å personalförteckningen för garnisonssjukhusen skola från och med budgetåret 1943/44 uppföras ytterligare 5 befattningar som regementsläkare i lönegraden Ca 26;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för garnisonssjukhusen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44;

dels ock till Garnisonssjukhusen: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,140,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 235 (sid. 138—143) — med ändring av sitt förberörda förslag — föreslagit riksdagen att

dels godkänna följande avlöningsstat för garnisonssjukhusen, att tillämpas tills vidare för budgetåret 1943/44.

Avlöningsstat.

Utgifter.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	167,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	»	179,150
3. Avlöningar till vård- och ekonomipersonal, förslagsvis ...	»	355,000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	»	377,000
5. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	134,850
	Summa kronor	1,213,000

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, förslagsvis	kronor	38,000
	Nettoutgift kronor	1,175,000

dels ock till Garnisonssjukhusen: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,175,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 871,500 kronor.

Departementschefen har i statsverkspropositionen erinrat, att enligt 1942 års försvarsbeslut fem regementsläkare ävensom en extra bataljonsläkare skola tillkomma vid garnisonssjukhusen, och har ansett ifrågavarande beställ-

ningar böra inrättas från och med nästa budgetår. Departementschefens förslag innebär vidare en förhöjning av arvodet för sjukgymnasten vid garnisonssjukhuset å Karlsborg från nuvarande 710 kronor till 1,050 kronor för år och inrättandet av en hushållerskebefattning vid garnisonssjukhuset i Linköping. Med hänsyn till genomförd lönerreglering för betjäningsspersonal vid bland annat garnisonssjukhusen föreslås, att den i avlöningsstaten för innevarande budgetår upptagna anslagsposten avlöningar till betjäningsspersonal skall benämnas avlöningar till vård- och ekonomipersonal. I samband härmed har en viss förskjutning skett mellan denna anslagspost och anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Departementschefen har slutligen i statsverkspropositionen anmält, att det med hänsyn till att det nya garnisonssjukhuset i Skövde beräknades kunna tagas i anspråk i slutet av 1943 icke vore uteslutet att en utökning av den för sjukhuset avsedda personalen kunde komma att erfordras under budgetåret 1943/44. Därest så skulle visa sig erforderligt, syntes fråga om ökad anslagstilldelning få senare underställas riksdagens prövning.

I propositionen nr 235 har departementschefen återkommit till sistnämnda fråga och därvid anmält, att sjukhuset ifråga, enligt vad numera blivit upplýst, komme att vara färdigställt senast den 15 november 1943 och avsåges att därefter omedelbart tagas i bruk. Sjukhuset komme att omfatta 76 vårdplatser mot för närvarande 52.

Enligt ett av arméförvaltningens civila departement samt fortifikations- och sjukvårdsstyrelser framlagt förslag rörande personalbehovet vid det utökade garnisonssjukhuset skulle nämnda personal utökas med 1 maskinist (Ca 12), 1 husmoder (A 9), 1 första biträde i sömnad och 1 baderska (MV c), 15 sjukvårds- m. fl. biträden (MV d), 1 köksförestånderska av 1. klass (MEo 8), 1 sjuksköterska (MEo 7), 1 vaktmästare (MEo 5), 1 tvättförestånderska (MEo 4) samt 1 skrivbiträde (MEo 2). Dessutom hade föreslagits, att antalet sjukvårdselever skulle ökas från 7 till 8 samt att antalet kokerskor i samband med anställandet av en köksförestånderska måtte minskas med en. Slutligen föreslogs, att arvodet till sjukgymnasten vid garnisonssjukhuset i Skövde skulle höjas från 792 kronor till 1,050 kronor. Det sålunda framlagda förslaget till personalökning skulle medföra en höjning av avlöningsstatens belopp med 66,756 kronor.

Den föreslagna personalökningen har synts departementschefen påfallande stor. Vad beträffade förslagens detaljer borde medel icke beräknas för anställande av tvättförestånderska. Departementschefen hade intet att erinra mot anställande av en maskinist, vilken dock borde placeras i MEo 10, eller mot höjning av arvodet till sjukhusets sjukgymnast. I övrigt syntes den föreslagna personalorganisationen böra göras till föremål för översyn för utrönande av möjligheterna att nedbringa antalet befattningshavare. Det syntes få ankomma på Kungl. Maj:t att med ledning av resultatet av denna översyn ställa erforderliga medel till förfogande. Vid anslagsberäkningarna har departementschefen ansett sig böra tills vidare räkna med bifall till föreliggande förslag med nyss angivna ändringar. Merkostnaden uppginge för

helt budgetår till 63,000 kronor med närmare angiven fördelning å olika anslagsposter.

För den del av budgetåret, varom nu vore fråga, har departementschefen ansett ett belopp av 35,000 kronor vara tillräckligt.

Utskottet.

Utskottet finner skäl tala för att garnisonssjukhusens läkarpersonal redan från och med nästa budgetår utökas med befattningar för fem regementsläkare och en extra bataljonsläkare och tillstyrker alltså förslaget härom ävensom att personalen vid det nya garnisonssjukhuset i Skövde ökas, därvid utskottet dock i likhet med departementschefen finner erforderligt att närmare undersökning kommer till stånd rörande möjligheterna att begränsa personalökningen i förhållande till det av myndigheterna avgivna förslaget. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut rörande denna personalöknings omfattning och personalens löneställning.

Vad departementschefen i övrigt under nu förevarande anslag förordad finner sig utskottet böra biträda och har ej heller något att erinra mot den äskade medelsanvisningen.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må

a) besluta, att å personalförteckningen för garnisonssjukhusen skola från och med budgetåret 1943/44 uppföras ytterligare 5 befattningar som regementsläkare i lönegraden Ca 26;

b) godkänna följande avlöningsstat för garnisonssjukhusen, att tillämpas tills vidare för budgetåret 1943/44.

Avlöningsstat.

Utgifter.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	167,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	179,150
3. Avlöningar till vård- och ekonomipersonal, <i>förslagsvis</i>	»	355,000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	377,000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	134,850
	<u>Summa kronor</u>	<u>1,213,000</u>

Särskilda uppbördsmedel:

Pensionsmedel, <i>förslagsvis</i>	kronor	38,000
	<u>Nettoutgift kronor</u>	<u>1,175,000</u>

c) till *Garnisonssjukhusen*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,175,000 kronor.

E. Diverse.

25:o) **Provisoriska åtgärder till förbättrande av tandvården inom försvarsväsendet.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 235 (sid. 143—149) föreslagit riksdagen att till Provisoriska åtgärder till förbättrande av tandvården inom försvarsväsendet för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 850,000 kronor.

Genom beslut den 30 oktober 1941 hade Kungl. Maj:t bemyndigat chefen för försvarsdepartementet att utse högst sex utredningsmän att inom nämnda departement biträda med utredning rörande tandvården vid försvarsväsendet ävensom avgiva det förslag vartill utredningen kunde föranleda.

Enligt de för utredningen meddelade direktiven hade utredningsmännen att särskilt dels klarlägga på vad sätt den nuvarande tandvårdsorganisationen borde för minsta möjliga kostnad ersättas med en ändamålsenligare organisation, dels utröna om och i vad mån fördelar kunde ernås genom samordning av tandvården mellan truppförband tillhörande olika försvarsgrenar, dels ock undersöka, huruvida någon koordination med folktandvården lämpligen kunde genomföras.

De med stöd av nämnda bemyndigande av chefen för försvarsdepartementet den 24 november 1941 tillkallade sakkunniga, vilka antagit benämningen försvarsväsendets tandvårdsutredning 1941, ha den 20 mars 1943 framlagt förslag till vissa provisoriska åtgärder för förbättring av tandvården inom försvarsväsendet.

En närmare redogörelse för tandvårdsutredningens föreliggande förslag har lämnats i propositionen å sid. 143—146. Av denna redogörelse, till vilken i övrigt hänvisas, inhämtas bland annat följande.

Utredningsmännen hade fattat sitt uppdrag så, att de hade att avgiva förslag i första hand till tandvårdens ordnande vid försvarsväsendet under fredstid samt i andra hand hur denna fredstandvård i händelse av krig lämpligen skall organiseras såsom krigstandvård. Av det utförda utredningsarbetet framginge, att en sådan fredstandvård, om den skulle fylla även blott rimliga krav, komme att få ett så stort omfång att dess genomförande måste kräva lång tid, detta oberoende av om den anförtroddes åt en helt fristående militär tandvårdsorganisation, enhetlig eller trefaldig, eller åt en koordinerad folk- och militärtandvård. Enbart på grund av bristen på tandläkare måste en tidrymd av flera år beräknas förflyta, innan fredstandvården hunne utbyggas i nämnvärd omfattning. Läget inom militärtandvårdens område vore emellertid sådant, att snara åtgärder för denna vårds förbättrande vore påkallade. Utredningen hade därför ansett lämpligt att nu avgiva förslag om provisoriska åtgärder för förbättrande och intensifierande av tandvården vid försvarsväsendet under den förstärkta försvarsberedskapen.

Utredningen har, med angivande av närmare motivering för de olika åtgärderna, föreslagit bland annat följande.

1. Arvodestjänster böra inrättas för en för försvarsväsendet gemensam tandvårdsinspektör, för föreståndare vid vissa försvarsväsendets tandpolikliniker samt för vissa tandteknici.

2. Arvodena för föreståndarna för marinens tandpolikliniker böra höjas.

3. Ytterligare ett antal tandsköterskor böra anställas.

4. Viss materiel till tandpolikliniker och laboratorier böra av vederbörande centrala förvaltningsmyndigheter anskaffas.

En ny barack för bland annat tandvårdsändamål bör uppföras vid Hallands regemente i Halmstad.

5. Åt arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse respektive marinförvaltningen bör uppdragas att genom vederbörande myndigheter ej mindre undersöka möjligheterna för att i förekommande fall verkställa förhyrning av vissa erforderliga lokaler än även låta inreda vissa lokaler till de ändamål, varom tandvårdsutredningen avgivit förslag.

Genomförandet av de av tandvårdsutredningen avgivna förslagen till intensifierande och förbättrande av försvarsväsendets tandvård under nuvarande beredskapstillstånd har beräknats medföra följande kostnader:

A. Personalkostnader:

Arvode till tandvårdsinspektör	kronor	10,000
Arvodet till poliklinikföreståndare	»	250,000
Avlöning till tandsköterskor	»	60,000
Arvodet till tandteknici.....	»	100,000

B. Engångsutgifter:

Ändring m. m. av tandpoliklinikernas lokaler	»	50,000
Komplettering av tandpoliklinikernas utrustning.....	»	370,000
Upprättandet av ytterligare proteslaboratorier och materiel- anskaffning för dessa	»	50,000
	Summa kronor	890,000

Utredningen har framhållit, att om motsvarande arbete, som föresloges skola utföras av arvodesanställda tandläkare och tandteknici, skulle utföras av inkallad personal, kostnaden därför kunde uppskattningsvis beräknas till minst 150,000 kronor. De verkliga årliga merkostnader, som under förutsättning av intensifiering av tandvården skulle förorsakas av att viss personal anställdes mot arvoden, vore således allenast 270,000 kronor. Engångsutgifterna kunde i huvudsak betraktas såsom kapitalinvesteringar för anskaffning av materiel m. m., vilken kunde komma att utnyttjas vilken organisationsform den blivande tandvården vid försvarsväsendet än finde.

Över de sakkunnigas förslag ha utlåtanden avgivits av arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse, marinförvaltningen, flygförvalt-

ningen, cheferna för armén, marinen och flygvapnet, statskontoret, medicinalstyrelsen, allmänna lönenämnden och Sveriges tandläkareförbund.

Beträffande innehållet i utlåtandena torde få hänvisas till propositionen.

Departementschefen har anfört, att det även enligt hans mening vore nödvändigt att något åtgjordes för att under rådande beredskap förbättra de i flera hänseenden otillfredsställande förhållanden, varunder den militära tandvården bedreves, samt funnit det härutinnan av tandvårdsutredningen framlagda förslaget kunna godtagas. Med hänsyn till vissa i uttalandena framställda erinringar syntes emellertid en översyn av utredningens förslag böra komma till stånd innan åtgärder vidtoges i det med förslaget avsedda syftet. Det syntes vara lämpligt att åt tandvårdsutredningen uppdroges att verkställa denna översyn. Därvid borde jämväl undersökas, huruvida icke en begränsning av kostnaderna skulle visa sig möjlig. En medelsanvisning av 850,000 kronor syntes vara tillfyllest, varvid departementschefen emellertid förutsatte, att av anslagsmedlen endast så stort belopp ställdes till förfogande, som visade sig vara oundgängligen erforderligt.

Departementschefen har vidare framhållit, att det med hänsyn till att det framlagda förslaget toge sikte på att förbättra möjligheterna att under rådande beredskap meddela den tandvård, vartill vederbörande vore berättigad, kunde ifrågasättas, huruvida icke kostnaderna borde bestridas med anlåtande av förskottsmedel. Med hänsyn till att de åtgärder, om vilka här vore fråga, i vissa hänseenden berörde den normala fredstandvårdens organisation, hade departementschefen emellertid kommit till den uppfattningen, att kostnaderna borde bestridas från riksstatsanslag. Då åtgärderna till sin huvudsakliga del vore betingade av beredskapsförhållandena och helt att anse som provisoriska syntes det emellertid vara lämpligt att kostnaderna bestredes från ett särskilt å riksstaten uppfört anslag, vilket dock icke borde inräknas i den ram, som i propositionen 1942: 210 angivits för den fortsatta utbyggnaden och organisationen av landets försvarskrafter.

I likhet med departementschefen finner utskottet utrett, att vissa åtgärder av provisorisk karaktär böra vidtagas för att avhjälpa brister i försvarsväsendets tandvårdsorganisation och har icke funnit anledning till erinran mot det av departementschefen framlagda förslaget. Utskottet vill emellertid understryka angelägenheten av att alla möjligheter att begränsa kostnaderna för den provisoriska tandvårdsorganisationen tillvaratagas.

Under åberopande av det sålunda anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Provisoriska åtgärder till förbättrande av tandvården inom försvarsväsendet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 850,000 kronor.

26:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** I statsverkspropositionen (fjärde huvudtiteln, punkten 179) föreslog Kungl. Maj:t riksdagen

Utskottet.

att, i avbidan på särskild proposition, till Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst beräkna ett förslagsanslag av 140,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 235 (sid. 149 och 150) föreslagit riksdagen att till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 140,000 kronor.

Utskottet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 140,000 kronor.

Stockholm den 10 juni 1943.

På första särskilda utskottets vägnar:

ALGOT TÖRNKVIST.

I detta ärendes slutliga behandling hava deltagit:

från första kammaren: herrar *Andrén, Hage, Johan Nilsson* i Malmö, *Gränebo, Lindström, Strand, Nordenson, von Heland, Robert Berg, Nils Elowsson* och *Gunnar Andersson*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Vougt, Persson* i Falla, *Svensson* i Grönvik, *Björklund, Fast, Ward, Olsson* i Kullenbergstorp, *Sefve, Lundberg* i Uppsala och *Nilsson* i Steneberg.

Reservationer:

vid *punkten 1:0*) (Vissa med övergången till en ny organisation av försvarsväsendets centrala förvaltning sammanhängande frågor) av herrar *Gränebo, von Heland, Svensson* i Grönvik och *Olsson* i Kullenbergstorp, som — under hänvisning till vad de anfört i sina till utskottets utlåtande nr 2 angående organisationen av försvarsväsendets centrala förvaltning fogade reservationer under rubrikerna »Avd. I. Inledning» och »IX. Organisationens genomförande» — ansett, att utskottet bort under denna punkt i förevarande utlåtande uttala, att frågan om tidpunkten för övergången till den nya förvaltningsorganisationen bör bli beroende på det förnyade övervägande av Kungl. Maj:t, som i nämnda reservationer förutsatts skola komma till stånd.

vid *punkten 17:0*) (Försvarets fabriksstyrelse) av herrar *Andrén, Nordenson, Gunnar Andersson, Persson* i Falla och *Sefve*, vilka — under hänvisning till vad som anförts rörande chefens för fabriksstyrelsen ställning i en till ut-

skottets utlåtande nr 2 angående organisationen av försvarsväsendets centrala förvaltning fogad reservation under rubriken »Avd. III. Förvaltningsmyndigheternas organisation m. m. II. Försvarets fabriksstyrelse» — ansett, att utskottets yttrande under denna punkt i förevarande utlåtande bort hava följande lydelse:

Utskottet har — — — (= utskottet) — — — för personalen.

Det bör — — — (= utskottet) — — — att tillvaratagas.

Vidkommande chefens för fabriksstyrelsen ställning får utskottet erinra därom, att utskottet i sitt utlåtande nr 2 i anledning av förvaltningspropositionen föreslagit, att denne skall erhålla tjänstetiteln generaldirektör och hänföras till lönegraden C 14. Utskottet föreslår på grund härav erforderlig ändring i den av departementschefen framlagda personalförteckningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för viss personal vid försvarets fabriksverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör	C 14
1 överingenjör, chef för försvarets fabriksstyrelsens fabriksbyrå	C 8
6 överingenjörer, fabrikschefer	högst C 8
1 byråchef vid försvarets fabriksstyrelse	Eo 30

b) till *Försvarets fabriksstyrelse* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 555,000 kronor.

vid *punkten 22:o* (Flygvapnet: Avlöningar till aktiv personal m. fl.)

1) av herr *Hage*, som ansett, att utskottet bort tillstyrka motionen II: 387, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att för nästa budgetår å personalförteckningen för flygvapnet uppföra 20 mästare av 1. klassen i lönegraden Ca 14 och 90 mästare av 2. klassen i lönegraden Ca 12, i stället för att tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag om att samtliga 110 mästare tills vidare skola hänföras till lönegraden Ca 12, samt att utskottets hemställan under förevarande punkt alltså bort hava följande lydelse:

att riksdagen må

a) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen II: 387 för budgetåret 1943/44 fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid flygvapnet ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid flygvapnet, vilka i särskild ordning överlämnats till riksdagen, dock med de ändringarna, att antalet majorer vid flyg-

vapnet ökas med 1 och att beställningarna för mästare vid flygvapnet uppdelas i enlighet med vad utskottet i det föregående förordat, samt bemyndiga Kungl. Maj:t att i nämnda förteckningar vidtaga de smärre ändringar, som må visa sig erforderliga; b)—e) — — — (= utskottet).

2) av herrar *Gränebo, von Heland, Svensson* i Grönvik och *Olsson* i Kullenbergstorp, vilka ansett, att utskottet bort föreslå riksdagen, att motionen II: 374 angående Jämtlands flygflottiljs placering i dyrortshänseende icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda, enär en omprövning genom Kungl. Maj:ts försorg av berörda fråga i av utskottet avsett syfte syns kunna medföra icke önskvärda konsekvenser.